ДОПИСИ

Голоси в Справі Фармерської Організації

Пакан, Алта.

Справа порушена гр. Федуном про потребу фармерської організації між нашими фармерами є справою дуже на часі. Думка здорова і я в повні погоджуюся з внесками гр. Федуна, що в нас доти не буде організації, доки ми самі над нею не подумаємо й не зорганізуємося. Нам ніхто не поможе, як не поможемо собі самі.

Чи можемо ми, фармері створити між собою Організацію Українських Фармерів? Я кажу, що можемо. Треба тільки взятися до праці. Нехай в кожній місцевости рухливші фармері, що відчувають потребу організації, зійдуться в числі не менше пять осіб, порадяться над потребою організації, скажуть собі, що від сьогодня ім без організації не бути, ухвалять між собою членську вкладку, виберуть Заряд з голови, скарбника, і секретаря і вже є початок організації. Назва тимчасом може бути "Організація Українських Фармерів". Секретар пише про започаткування організації до "Фармерського Голосу", в других місцевостях робиться те саме і вже й є започаткована робота до ширшої організації. Коли таких фармерських гуртків зорганізується яких 5-10, тоді зможуть скликати свою конвенцію, на якій вже можна вибрати Центральну Екзекутиву, розробити плани до поширення організації, повибирати комісії — просвітну, економічну, політичну, пресову і прочі, яких для успішнішого ведення організації окажеться потреба і справа піде вперед.

З малих жолудів виростають великі дуби. З нашої хочби й малої в початках організації, може виристи велика організація, яка зможе піднести наше фармерство так під оглядом просвітним, як і економічно політичним.

Ану котра буде перша місцевість, що заложить в себе перший Відділ О. У. Ф.?

Гр. Товольницький.

Вегревил, Алберта.

ХВАЛЬНА РЕДАКЦІЄ!

Сподіюся, що не відмовите мені місця в Вашім цінім часописі. Я дуже радо читаю "Фармерський Голос" тай мої сусіди раді, що у нас в Алберті є часопис, який присвячений виключно фармерським справам.

Мене дуже зацікавила допис гр. Федуна і я рад, що й другі фармері забирають слово в тій справі. Я хочу висказати свій погляд на допис гр. С. Гевка, який був поміщений в числі з 10. квітня, ц. р.

Брак фармерської організації між українцями дається відчувати дуже болючо. У нас Ю. Ф. А. дывалі повставали звичайно на два-три тижні перед виборами і у два-три тижні засипляли блаженним сном аж чопова до других виборів. Чи могла така організація принести нам користь, піднести фармерство на вищі просвітним, економічним і політичним? Гіркий досвід навчив нас, відповісти собі щиро, — ні! — Здається, що кожний здорово думаючий фармер погодиться з моєю думкою, що це було катарство.

Коли нам є дорогою наша будуча доля і долі наших дітей, то ми не смієм так далі капарити. Кожний фармер розуміє, що його інтереси буде боронити лише фармерська організація, яка обхоплювала всіх фармерів. Та дехто скаже, що така організація вже існує, а нею є Ю. Ф. А. Так, я годжуся з цим твердженням, але фактом є, що досі Ю. Ф. А. не потрапила наших фармерів на слід зорганізувати тому, що в Головній Екзекутиві нема ні одного українця, щоби розумів нас і нашу душу. Ану, нехай хто скаже, скільки разів лектор, чи організатор Ю. Ф. А. Головної Екзекутиви був по наших околицях з економічними відчитами, або для якийми, що і як робити, щоби піддержати між нашими фармерами організацію й подбати про її розвиток? Коли хто навідувався, то хиба тільки перед виборами, так як це роблять і старі політичні партії. Значить, що сама Головна Екзекутива не дуже то нами інтересувалася. Тому нам треба самим своєю організаційною справою заінтересуватися.

Я не думаю, що нам треба закладати нову, нову організацію, ні! Ми можемо належати до Ю. Ф. А., але бути автономною частиною, мати свою власну Екзекутиву, яка співпрацювалаби з Головною Екзекутивою Ю. Ф. А. для скріплення фармерського руху, та успішнішого ведення організаційних справ між нашими фармерами. Наші фармерські інтереси однакові чи ми українці, чи ті англійці, шведи, норвеги, німці, чи французи, всі ми відчуваємо одну й ту саму недолю, та економічну несправедливість. В елевейторах за однаковий бушел пшениці платять однакову ціну фармерам, будь ми українці, чи іншої народности. Національна приналежність не сміє ділити нас фармерів на різні політичні організації, бо цим ми тільки ослаблюємо свої сили, тоді, коли нам не ослаблювати, а змінювати їх треба. Будучи автономною частиною Ю. Ф. А. ми зможемо подбати про свої потреби, можемо між собою успішніше вести організаційну працю, а тим самим розвяжемо питання головний уряд Ю. Ф. А. чому організація між нашими фармерами не мала тих самих успіхів, що має між іншими народностями, які належать до Ю. Ф. А. Я певний, що коли ми будемо добре зорганізовані, то фармері інших народностей нашу організацію зможуть принятати і тільки радіти, що й українські фармері потрапили між собою своїми власними силами створити організацію, яка рамя з рамя буде боротися за фармерську долю і економічну волю. А хто творить щось своєми власними силами, того й шанують.

Правда, є люде, що скажуть, що ми сепаратисти, але це люде з упередженням до нас і нам на них немає чого оглядатися. Це нас й не повинно відстрашувати від організовання себе. Наша відповідь для них може бути одна: Ніхто не має монополю на організацію фармерів. Бо звичайно тільки люде з монополістичними тенденціями, готові закидати сепаратизм.

Гр. Гевко пише, що деякі члени Ю. Ф. А. перейшли до Ліги Фармерської Єдности й побоюється, щоби осібна українська організація не підпала під большевицькі впливи. Що деякі члени Ю. Ф. А. перейшли до Ліги Фармерської Єдности, це не дивниця, бо це люде, які люблять багато кричати, а корова, що багато ричить, молока не дає. Для нас краще, що вони з Ю.Ф.А. забралися. Щоби Ю. Ф. А. льокалі не збольшевичилися на це можна зробити застереження в статуті і справа скінчена. А єсли хтось схоче до організації належати тільки на те, щоби провокувати організацію на дикі експерименти, йому можна сказати, щоби замкнув за собою двері з надвору і по цілій праці.

Не погоджуюся з думкою гр. Гевка, що справу фармерської організації занадто льокалізує і говорить про організацію виключно в окрузі Вікторія. Нам прийшло ходити о зорганізовання фармерів українських деб вони не були в Алберті, а не тільки в самім окрузі Вікторія.

Кожний фармер знає, що лише організовано виборемо собі кращу долю, а щоби зорганізуватися, то на це треба зійтися фармерам і з найдальших закутин Алберти, щоб ті люде, які зійдуться на свою нараду зарішили, як краще повести справу в цілі здвигнення організації в цілій провінції і опісля з виробленими планами, вернувшись в свої кольонії і взялися за організаційну працю.

Я пропоную, щоби скликати Зїзд Українських Фармерів до місточка Видлингдон, на день 5. червня, ц. р., себто пілнає Зелених Свят, або на четвер, 14. червня, на свято Божого Тіла. Такий Зїзд повиненби початися точно о 10-ій годині рано, щоби до вечера можна наради скінчити. Місточко Виллингдон надавалосьби найлучше тому, що майже всім кольоніям так зі сходу, як і заходу однаково за далеко, то само й для кольоній з полудня і півночі. В червні, звичайно дороги найліпші й багато фармерів моглиб приїхати автами, складаючися чотирьом чи пятьом разом на покриття коштів.

Сподіюся, що ще дехто забере голос в цій справі та підасть кращі плани, як мої за що не лише я, але й інші заінтересовані в тій справі будуть дуже вдячні.

Чорнороб.

КОРИСТАЙТЕ З НАШОЇ ОФЕРТИ!

Цінна Премія для Передплатників "Фармерського Голосу"

КОЖНОМУ НОВОМУ ПЕРЕДПЛАТНИКОВІ, ЩО ПРИШЛЕ ЦІЛОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" В СУМІ ОДНОГО ДОЛЯРА ВИШЛЕМО

В ПРЕМІЇ

ЦІННУ КНИЖКУ, ПІД НАГОЛОВКОМ:

ДУРНІ ДІТИ

ПОВІСТЬ ІЗ ПОВОЄННОЇ ДОБИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

"Дурними дітьми" називає батько — священик, в галицькому селі — свого сина і дочку за те, що вони будучи свідомими членами свойого поневоленого народу, зрікаються всякого вигідного життя, а кидаються у вир визвольної боротьби, за що попадають в тюрму, де через довгі місяці переносять страшні каторжні тортури. Та муки не тільки їх не відстрашують, а противно загартовують їх до боротьби за волю свойого народа.

Книжка обіймає 105 сторін друку звичайного книжкового формату. Читається з великим захопленням.

Передплату шліть на адресу:—

The Farmers' Voice

10338—96th STREET, EDMONTON, ALTA.

ЗА ЧИ ГРОШІ ДОБИВСЯ ГІТЛЕР ДИКТАТУРИ?

(Продовження зі сторони 1-ої)

ські білогвардійські монархісти, фінансував його шведський сірниковий король Кроєгер, який минулого року поповнив самовбивство, і між його паперами відкрито посвідки підписані самим Гітлером, що одержував гроші, фінансував Гітлера Сер Генри Детердинг, голова голяндського нафтового тресту, який є одним з визначніших провідників в анти-совітській пропаганді в Европі просто з тої причини, що Совіти знаціоналізували нафтові шиби його компанії в Кавказі. Цей Детердинг одружений з російською княгинею й має широкі знакомства з ріжними російськими князями, які по російській революції вапинилися на еміграції і Пассен пише, що в 1930 р. в Парижі сам чув, як Детердинг на отворенню колегії до царської мілітарної організації сказав: "Я зроблю все, що тільки буде в моїх силах, аби помогти вам повернути в батьківщину й прогнати тих червоних бандитів з Кремліна".

Ось такі то гітлерові кредитори, які фінансували німецький фашизм і перед ними він зобовязаний додержати обіцяне слово тепер, коли допав до влади. Фінансувала Гітлера й чехословацька фірма оружжя "Скода", фінансували його навіть французькі фабриканти амуніції, що би в французькому народові викликати страх перед зростаючою силою німецького фашизму, очевидно на це, щоби застрашений французький нарід "скаженим псом" Німеччини, лекше наклонити до піддержування видатків на воєнні озброєння.

Фабриканти амуніції, будь во ни в Німеччині, Чехословакії чи в Франції, пильно дбають за прискоренням війни, щоби збути те оружжя, яке роками фабрикують. Чим сильніщі в краях армії, чим більше оружжя краї запотребовуватимуть, тим для тих фабрикантів більші зиски. Щоби той воєнний настрій викликати, вони найшли в Гітлерові найкращого агента, платили йому грубі гроші за створення німецького фашизму і сього дня він перед ними має зобовязання — за одержані гроші виконувати їхню волю. І він по чав від того, що зброїть Німеччину, викликає воєнний настрій і сьогодня в Німеччині гітлерівці терорізують всіх, хто посміє сказати слово проти війни.

Гітлер задумує "оздоровити" Німеччину війною і коли він через кілька послідних років приобіцював німецькому народові, що як прийде до влади, то приверне добробут, він може й не дуже помилявся. Він розуміє привернення добробуту через запалення нової війни. Війна, це також хвилевий "добробут", який хоч і веде до знищення краів, моря крови, сліз, зубожіння, від чого ще не погоїлися рани задані недавною війною, та проте Гітлерові все це байдуже. Він жадний хвилевої слави, влади і крови. Він хоче закасати Наполеона, хоч може забуває на сумний кінець Наполеона.

А є багато людей, навіть між нашим народом, які в Гітлерові бачуть "героя дня", хоч це "геройство" добув собі при помочі срібла так своїх німецьких, як і загранчиних капіталістів.

НА ЗЛОБУ ДНЯ

(Продовження зі сторони 3-ої)

Сталінові хоч приснилося, що тут такі гострі протести проти большевії посипалися. Але знаємо, що коли в англійській пресі появляється новинка, що одної неділі протестували одні українці, за тиждень другі, а там треті, то англійському народові в голові не поміститься, кілько саме тих українців в Едмонтоні є, та чому вони не годні відпитати себе, щоби зробили один протест, або коли вже хотрась не мила другій група устроїла протест і похвалилася ним в англійській пресі, щоб вже другі не вискакували поперед батька в пекло й не висміяли своєю дітючою політикою українців, показуючи перед чужими те розбиття, яке в них загніздилося. Такі протести ріжних українців (так ріжних, бо в Едмонтоні одних українців немає, самі-ж це перед другими народами показали) не то, що не мають ні сили, ні жадного ефекту, а навпаки, показують перед тими, проти яких протестується, що в українців сили немає, що вони розбиті і ворогові нема чого тих розбитків боятися, коли їхня сила тільки на папері в резолюціях і то не схожі одні з другими.

Чули ви, що недавно по містах Америки й Канади протестували жиди проти Гітлера, але чи чули ви, щоби в одному місті "одні" жиди протестували одного дня, "другі" жиди за тиждень, а "треті" жиди ще пізнійше? Правда, що не чули про три жидівські нації?

А в нас, українців, є аж три нації! Раз протестує одна українська нація, другий раз друга, а там третя і Бог його знає, чи ще ці три "нації" не створять четвертої. В українців все можливе...! От до недавно в нас в Канаді було дві таких націй, (большевиків не зачисляємо, бо для них нації не істнують тільки фікції), а в 1932 повстала ще одна "нація". Прийшла вона, як новий месія, — зіллияти істнуючі нації в одну, але через якісь там плями на сонці, вмісто зіллити, сама розлялася в третю націю. Отже хто заручить, що ще не повстануть якісь плями й на місяці і не зроблять четвертої нації? Все це на Славу України й на прискорення української держави...

Ми навіть повинні горді бути з того, що в українців стільки націй. Бо ануж за душею котромусь в одній нації і він шушуєть в другу "націю"!... Чисто, як миши, з дірки в дірку. А кожний все лізе в ту дірку з якої видю, бо нібо говорім сюди й туди, як не плювати? Засмітив стару ямку, треба в неї плюнути. В свіжій ще не мав часу насмітити, тому й краща.

А як отті ріжні українські "нації" шанують свої національні святощі...? Скачменів, айришів, англійців і всі народи геть в кут заженуть під тим оглядом. На примір: святкує одна "нація" Шевченківське свято, друга "нація" грає якусь комедію. Як знова инша "нація" святкує Шевченківські роковини, то третя "нація", якусь Хим ку представляє. Це так для за маніфестовання, які ми багаті на нації.

Всі ці "нації" дуже прагнуть своєї держави, деякі вже навіть пороздільовали поміж собою ріжні міністерські портфелі, деякі вже навіть крадьком булави обтісують, лише ще нема держави. Гітлер занятий парадами й немає часу інжинерів висилати, щоби десь на камінях коло Каменця Подільського Україну відміряти. Мекдоналд має свої клопоти з безробітними, Павлуша не знає на котру ногу стати, бо Гітлер замість тримати з ним подав "сервус" з Коновальцем і хоч сядь тай плач і мами клич.

Котра з цих українських "націй" скорше виборе державу, треба хиба циганки спитати, але що три нації одної України не збудують, хиба її розтягнуть, цього й циганки не треба питати. Бо чи не булоб це осьмим чудом світа, щоби три українські нації погодилися на одну Україну?...

СПРОСТОВАННЯ

В минулому числі "Ф. Г." в висказанню подяки тим одиницям, що помагають збирати по кольоніях передплату на наш часопис, вкралася в поіменному спису помилка і замість Ф. Адамця згадується імя Петра Адамця. Щоби не скривдити гр. Ф. Адамця приписанням віддання заслуг іншій особі, ми на цьому місці спростовуємо помилку за що й сердечно згаданого Федора Адамця перепрошуємо.

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ

Субота, 22-ого квітня, 1933

ПШЕНИЦЯ:—	
Ч. 1. Нордерн	39
Ч. 2. Нордерн	37
Ч. 3. Нордерн	35½
Ч. 4. Нордерн	34
Ч. 5. Нордерн	31½
Ч. 6. Нордерн	30½
На годівлю	28½
ОВЕС:—	
Ч. 2. С. В.	13
Ч. 3. С. В.	10
Екстра ч. 1. на годівлю	10
Ч. 2. на годівлю	9½
Ч. 3. на годівлю	8½
ЯЧМІНЬ:—	
Ч. 3. С. В.	17½
Ч. 4. С. В.	15
Ч. 5. С. В.	13
ЖИТО:—	
Ч. 2. С. В.	22
Ч. 3. С. В.	20
Ч. 4. С. В.	16
ЛЕН:—	
Ч. 1. С. В.	65½
Ч. 2. С. В.	61½
Ч. 3. С. В.	49½

ЦІНИ ХУДОБИ В ЕДМОНТОНІ

Субота, 22-ого квітня, 1933

ТЕЛЯТА:—	
Легкої ваги	$4.00 до $4.50
Середні	$3.00 до $3.50
БИКИ:—	
Добрі	$3.50 до $4.25
Середні	$2.75 до $3.25
Звичайні	$1.50 до $2.25
ЯЛІВКИ:—	
Добрі на заріз	$3.25 до $3.75
Середні	$2.50 до $3.00
Звичайні	$1.50 до $2.50
КОРОВИ:—	
Вибрані легкі	$2.00 до $2.50
Звичайні	$1.25 до $1.75
На консерву	.50 до $1.00
БУГАІ:—	$1.00 до $1.50
СВИНІ:— Бейконні	$4.85
ВІВЦІ:—	
Ягнята	$5.50 до $6.00
Вівці	$1.00 до $2.50

ЯЙЦЯ

Продуцентам плачено:

За екстра	8—9ц.
За перші	7—8ц.
За менші екстра	5—6ц.

Ціна, яку платять конзументи в сторах:

За екстра	15—18ц.
За перші	14—15ц.
За менші екстра	11—13ц.

Щадіть Гроші на Направках Ваших Авт!

НАША РОБІТНЯ ЗАОСМОТРЕНА В НАЙНОВІЩІ ПРИБОРИ ДО ВИКОНАННЯ ВСЯКИХ НАПРАВОК.

Зайдіть до нас заки підете де інде й переконайтесь, що ми защадимо вам гроші.

JOE BABIUK

Телефон 28388 — 10236 - 96th Street, — Edmonton, Alta.

УКРАЇНСЬКА БЛЯХАРНЯ І ПЛЬОМБЕРНЯ

Виконуємо Всякі Плюмберські Роботи, Укладаємо Форнеси, Парові і Газові Огрівання.

НАША ЦІНА УМІРКОВАНА

Удавайтесь до:—

Ross Plumbing & Heating Co.

10322—96th Street

Edmonton, -:- Alberta

Телефон 26721

Н. Шпачинський, Менаджер.

N. ROMANIUK

Адвокат і Нотар

Телефони:

Офісу 26629; Рез. 82705

304 McLeod Bldg., Edmonton

G. H. VanAllen & Co.

G. H. VANALLEN, K.C.

THEODORE COHEN, LL.B.

Адвокати

2 National Trust Building,

Edmonton, Alta.

Phone 22828

АДВОКАТСЬКА ФІРМА

Harvie, Bury & Yanda

Полагоджує всякі судові справи, як цивільні, кримінальні і т.д. Пишіть по-українськи.

908 Bank of Toronto Bldg.

Phone 22115 EDMONTON

Office Phone 21962 House Phone 23866

E. C. DARLING

АДВОКАТ

707 McLeod Bldg., Edmonton, Alta. and Smoky Lake, Alta.

Др. В. С. НЕВЧАС

ЛІКАР-ХІРУРГ і АКУШЕР

Тел. Офісу 23132 — Рез. 24564

4 Bradburn - Thomson Block,

Next to Army & Navy Store

Телефон Офісу 24416

Др. І. Верхомин

ЛІКАР - ХІРУРГ

Тел. Резиденції 73158

Електро-Терапія

Christie Grant Block,

Др. Ф. Ґовда

ДЕНТИСТ

Тел. Резиденції 23219

Edmonton, Alberta

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

The Farmers' Voice

Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

Виходить що два тижні, кождого 10-го і 25-го дня в місяці.

Передплата виносить на рік $1.00, на півріка 50ц.

10338 — 96-та вулиця, Едмонтон, Алберта.

THE FARMERS' VOICE

Ukrainian Semi-Monthly

Published on the 10th and 25th day of each month.

10338—96th Street

Edmonton, Alberta.

Phone 24771

РІК II. ЧИСЛО 9. ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 10-го ТРАВНЯ, 1933. EDMONTON, ALBERTA, MAY 10th, 1933. VOL. II. No. 9.

Премієр Беннет Далі Відложує Справу з Ревізією Банкового Акту Канади

Коли в федеральному парляменті 1-го травня радили над ревізією банкового Акту в Канаді, премієр Беннет настоював, щоби цю справу відложити ще на один рік, висловлюючи думку, що незадого має відбутися міжнародня конференція в Лондоні, яка візьме під обради стабілізацію валют ріжних держав й тому краще зачекати на вислід ухвал тої конференції. На його думку поправку до банкового акту треба би перевести згідно з ухвалами лондонської конференції, бо як каже премієр, Канада не повинна брати на себе проводу в ревізії банкових інституцій світа.

Премієр Беннет потішає парлямент королівською комісією, яка розгляне банковий акт та має винести свою постанову, чи добре булоби для Канади установити один центральний банк і аж по звіті тої комісії уряд буде міг на підставі того звіту застановлятися, що йому далі робити.

Цікаво знати, пощо уряд Беннета назначує королівську комісію для розглянення справи, яка пожере грубі гроші, коли він не думає нічого робити в напрямі ревізії банкового акту без "згідних ухвал лондонської конференції", як також дивним виглядає те заступлення конференцією. А що буде, як конференція нічого гідного не ухвалить хиба ще якусь другу конференцію. Смішно виглядає, що банки можуть правити Канадою без лондонської конференції і доводити край до такого стану, як маємо сьогодня, а коли ходить о поправлення банкового акту в користь краю і прикорочення банкирських прав, п. Беннет викручується лондонською конференцією.

МІНІСТЕР ПУБЛИЧНИХ РОБІТ ПЕРЕД СУДОМ

Цього тижня почалася в едмонтонському вищому цивільному суді розправа проти албертійського міністра публичних робіт, О. Л. Мекферсона, в [illegible] так в Едмонтоні як і на провінції не малу сензацію.

Оскаржила міністра його перша жінка Кора Ліліян Мекферсон, з якою він взяв розвід в 1931-му році.

Кора Ліліян Мекферсон домагається уневажнення розводу тому, що цей розвід дістав міністер в конспіративний спосіб. Адвокати п-ні Мекферсон закидають міністрови, що коли вона подалася в Едмонтоні за допомогою (реліфом) міністер мав ставити перешкоди, щоби її того реліфу не дати.

Розправа відбувається перед Ф. Фордом.

ГІТЛЕР ПРИСВОІВ СОБІ ПЕРШО-ТРАВНЕВЕ СВЯТО

На кілька днів перед першим травня, Гітлер проголосив, що цей день стає державним святом в цілій Німеччині і приказав, що ціла Німеччина має відсвяткувати першого травня. В той день в Берліні відбулася величава маніфестація, в якій взяло участь поверх півтора міліона осіб, також включно з гітлерівським військом. До учасників свята промовляв сам Гітлер і президент Гінденбург, проголошуючи той день національним святом нової Німеччини.

Чому Гітлер визнав якраз день першого травня за національне свято, яке є символом солідарности і зістало проголошене Робітничим Святом перед 40 роками II Інтернаціоналом, то є тими самими марксистами, яких Гітлер найбільше нетерпить, годі зрозуміти.

АМЕРИКАНСЬКІ ІНДУСТРІЯЛІСТИ ПОБІЛЬШУЮТЬ ПЛАТНЮ

Щоденна преса з зівтірка, 9. ц.м. подає, що в Шікаго кількадесять великих компаній, йдучи за голосом президента Рузвелта, рішили піднести заробітну платню від 5 до 10 процент. Компанії, що зогдилися добровільно піднести заробітну платню затрудняють кількадесять тисяч робітників.

Загально сподіються в Злучених Державах, що слідом тих компаній піде багато індустріялістів, та що це малоб бути доказом поворту до "добрих часів".

СТУДЕНТИ ВИЩИХ ШКІЛ "САБОТАЖУЮТЬ"

Будучи свідомими того, що коли покінчуть вищі школи, стане їм заглядати в вічі безробіття, кілька соток студентів вищих шкіл у Вінніпегу не думають писати іспитів, щоби в той спосіб забезпечити собі ще бодай один рік сидження в школі замість здати іспити і йти в ряди безробітних.

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ МОРАТОРІЯ

Французький кабінет постановив минулого понеділка рішучо відказатися заплатити Злученим Державам залеглу рату, яка мала бути заплачена ще в грудні м. р., якщо Злучені Держави не запевнять Франції мораторії на раті, яка припадає на 15-го червня.

Злучені Держави настоюють, щоби європейські держави заплатили 15-го червня бодай в части ті рати.

ПШЕНИЦІ ПРОДАНО БІЛЬШЕ ГРОШЕЙ ОДЕРЖАНО МЕНШЕ

Домініяльне статистичне Бюро в Оттаві подає, що в місяці березні, ц. р., продано й вислано з Канади 14,815,705 бушлів, вартости 7,540,328 долярів. Минулого року в тому самому місяці продано 9,920,634 бушлів пшениці й одержано за неї 6,134,250 долярів.

СПОКІЙНЕ ТРАВНЕВЕ СВЯТО

Травневе свято, яке ще далеко до приходу большевизму святкували працюючі так по европейських краях, як і американських, а яке то свято опісля амонополізували большевики, відбулося в цьому році майже по всіх краях спокійно, за виймком Шікаго, в Зл. Державах, де підчас свята, якісь не відвічальні особи кинули кілька бомб і упкодили кілька будинків, однак жертв в людях не було.

СПОДІЮТЬСЯ СЛАБОГО ВРОЖАЮ В АВСТРАЛІЇ

В Австралії цього року заповідається менший збір збіжжа чим в попередніх двох роках, наслідком посухи.

ПШЕНИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

З Женеви доносить, що в цьому місяці відбудеться там конференція, в якій візьмуть участь Канада, Злуч. Держави, Аргентина, Австралія й інші держави в справі вироблення плану на зменшення посівної площі, щоб тим робом змушити надвижку пшениці, а тимсамим піднести ціни збіжжа.

ГІТЛЕР ЗДУСИВ РОБІТНИЧІ ЮНІІ

Як большевицькі диктатори в Росії замкнули уста міліонам населення забороняючи пресу і свободу слова, так що до букви наслідує большевиків Гітлер в Німеччині, щоби здусити свободу слова сконфіскувавши всю пресу, яка не погоджується з його диктатурою. Не говоримо тут про пресу ліву—радикальну. Він змів з лиця навіть пресу республиканську, ліберальну, монархістичну, а навіть католицьку, щоби здусити свобідне слово й не дати опозиції спроможности висловлювати свої погляди на гітлерівську господарку.

Коли вже вдалося Гітлерові закнеблювати уста населення забороною преси, зробив замах на німецькі робітничі юнії, які начисляють там звиж 10,000,000 членів. За одним почерком пера видав перед минулого тижня декрет, яким підбив всі юнії під свою диктатуру, а провідників засадив в тюрму. Гітлерівська поліція заняла також під свою контролю робітничий юнійний банк, та інші економічні установи, як кооперативи, які мають свої склади по всіх промислових осередках краю, та удержують численні фабрики і робітні.

ЯК ЗРОСТАЄ БЕЗРОБІТТЯ

В звіті про безробіття виданому Союзом Народів говорить ся, що за місяці січень, лютий і березень безробіття в деяких краях, крім Канади, Польщі, Німеччині і Австрії, страшенно зросло в порівнанню до минулого року. В Чіле зросло безробіття о 116 процент; в Іспанії і Швеції о 77 процент; в Данії 30 процент; в Голяндії 26 процент; а Швайцарії 22 процент.

РОСІЯ ГОТОВА ПРОДАТИ ЯПОНЦЯМ ЗАЛІЗНИЦЮ

Телеграми з Токіо доносять, що Максим Літвінов, російський комісар закордонних справ, мав предложити Японії оферту продажі манджурської залізниці і тимсамим зліквідувати небезпеку загрожуючої війни між Японією а С.С.С.Р. Хоч ціни Росія не подає, то в Токіо догадуються, що Росія схоче за неї 300,000,000 золотих рублів.

В телеграмах згадується, що Японія не дуже поквапна на купівлю залізниці тому, що вона не представляє великої вартости.

ПРЕДСКАЗУЄ ВИЩУ ЦІНУ НА ПШЕНИЦІ

Фредрик Морфі, редактор часопису "Мінеаполіс Трібюн", який недавно обїхав західні стейти Зл. Держав заповідає, що наслідком програми президента Рузвелта, на підставі якої нова адміністрація задумує прийти з поміччю американським фармерам, ціни на пшениці можуть піднестися в Зл. Державах надходячої осені до 90 ц. за бушель.

УЧИТЕЛІ ШІКАГА ЗІГНОРУВАЛИ БАНКИРАМИ

Коли на днях чікагські банкирі запросили учителів до свойого клюбу на обід, шістьох провідників учительської босової організації заявили банкирам, що вони не мають приємности разом з банкирами сидіти коло одного стола.

Як відомо, в Шікаго учителі не дістають своєї платні тому, що банки не хотять давати школам кредитів й тому учителі в Шікаго стоять з банками на воріжній стопі.

Економічне Визволення Залежить від Свідомости Народу

Будучи запрошеним Учительським Стоваришенням Алберти виголосити перед учительською конвенцією відчит про сучасне економічне положення, Е. Дж. Гарленд, фармерський посол до домініяльного парляменту в Оттаві, виголосив минулого місяця також один публичний відчит.

Відчит тревав близько дві годині й публика, яка виповнила одну з більших едмонтонських саль по береги, вислухала цього відчиту з найбільшим заінтересованням. Тому, що з браку місця годі цілий відчит передати дослівно, наводимо тут тільки деякі важніщі місця з нього:

Розвязка економічної проблеми, перед якою знаходиться сьогодня канадійське населення, залежить від самого населення —сказав посол Гарленд. Економічне визволення є можливе, коли тільки населення освідомить собі, що воно може завести новий лад, в якому продукувалось би життєві середники для вжитку а не для зиску.

Посол Гарленд покликався на деяких економістів, які з кожним днем занотовують розпучливе положення Канади й виказують цифрами, як населення з кожним днем біднє, тоді, коли горстка капіталістів все більше розбагачується.

Наша сучасна несправедлива й нелюдська економічна система має свій корінь зла в фінансовій системі й в несправедливім розподілі добра, яке випродуковується не для вимог і запотребування мас, а для зиску. Через дику фінансову систему край находиться під тягарами довгів, які ніколи не можуть бути сплачені. Ми дійшли до стадії, де продуценти посідають тільки 10 процент витвореного добра, а 90 процент находиться в руках зовсім непродуктивної кляси — багачів, які будучи чисельно малою горсткою, того добра зужити не годні, а великій чисельно масі, яка посідає тільки 10 процент, того добра не достає. Це є й причиною сьогоднішнього промислового застою.

Цифри виказують, що помимо великого зубожіння канадійського населення, фінансісти в Канаді свої доходи побільшують. Наслідком збагачення одиниць, яких число стає з кожним днем менше, а багацтво їхнє стає з кожним днем більше, зменшується купча сила в наслідок чого маємо застій фабрик і зростаюче безробіття.

Посол Гарленд доказав цифрами, що заробітна платня робітників впала на один біліон і пів; фармері потерпіли рівнож таку саму втрату доходів і це очевидно відбилося на торговлі, а тимсамим цю депресію мусіли відчути й дрібні бизнесмени. Ми мусимо освідомити собі, що часи індівідуальної ініціятиви й індівідуальних досягнень проминули безповоротно і ми мусимо працювати спільно для добра цілої суспільности — говорив посол.

Спосіб думання мусить попередити способи зміни ладу

Нарід інстинктовно реагує на сьогоднішні обставини, але це не вистарчаюче. Нарід мусить освідомити собі й переконати свої серця, що новий лад можна зробити справедливим самим народом. А раз люде прийдуть до цього пересвідчення, тимсамим усунеться перешкоди до зорга-

(Докінчення на стороні 4-ій)

Один Полісмен Згинув, а Кількох Ранених в Сутичці з Безробітними в Саскатуні

Інспектор Л. Дж. Сампсон, командуючий віддлом канадійської поліції згинув наслідком боїв з безробітними в Саскатуні, минулого понеділка, 8-го ц.м.

До сутички прийшло між нежонатими безробітними, які находяться в саскатунській "реліф кемпі". Їм приказано, щоби вони виїхали до Ріджайни, але вони відказалися й наслідком їхнього спротиву, явилася канадійська кінна поліція і місцева, щоби їх забрати з саскатунської кемпи силою.

В замішанню між безробітними а поліцією хтось кинув каменем в коня, на якому сидів інспектор Сампсон і перестрашений кінь викинув його з сідла й пустився тікати. Маючи запутані ноги в стремена, кінь волочив Сампсона кількасот кроків по землі й каміннях і спинився аж коли Сампсон зачепився в телефонічний стовп. Відвезений до шпиталю поліс мен помер в дві годині пізніще.

В згаданих боях побито також шефа міської поліції Джорджа М. Доналда, а також кількох полісменів канадійської поліції, яких забрано до шпиталю й заосмотрено їхні рани.

Між безробітними було також кількох осіб побитих, але як доносить преса, до шпиталю не забрано нікого з них.

Слідуючого дня заарештовано 28 осіб і відіслано до Принц Алберт. Переслухання відбудеться 17-го травня.

ВИЗНАЧНІ НІМЦІ ПОПОВНЮЮТЬ САМОВБИВСТВА

Телеграми з Німеччини подають, що минулого тижня занотовано в краю багато самовбивств визначніщих політичних діячів, які стають невдоволені з гітлерівського режиму. Між іншими поповнив самовбивство Др. Ернест Оберфорен, визначний провідник націоналістів, який задумував привернути в Німеччині монархію.

Виходить, що лідери реакційних партій, які помогли Гітлерові здобути владу добачують свою помилку, але вже запізно й тепер не находять іншої ради, як за свої гріхи покінчувати своїм життям.

1,475,100 АКРІВ МЕНШЕ ПІД УПРАВОЮ ПШЕНИЦІ

З Оттави подають, що в Канаді цього року буде засіяно 1,475,100 акрів пшениці менше чим минулого року. З того в Алберті сподіються 484,600 акрів менше, а в Саскачевані 700,000 акрів менше.

Щоденна преса оголошуючи це звідомлення подає за причину зменшення посівної площі запізнення робіт на полі наслідком зимна й дощів, однак деякі агрономи потішають фармерів, що спізнене сіяння пшениці не буде мати дуже відємних наслідків тому, що в наслідок теплої погоди, якої сподіються, пшениця буде скорше сходити і нема причини побоюватися, що жнива спізняться.

СПОДІЮТЬСЯ ВІДРОЧЕННЯ ПАРЛЯМЕНТУ У ВІВТОРОК

В коридорах парляментарного будинку в Оттаві кружить поголоска, що парлямент буде відрочений правдоподібно слідуючого вівторка, почім премієр Беннет пічне приготовлятися до виїзду на лондонську конференцію.

Покищо премієр досі не проголосив персоналу делегації на конференцію, яка малаб виїхати разом з ним.

ФАРМЕРІ СТЕЙТУ МІННЕСОТА ДОМАГАЮТЬСЯ МОРАТОРІІ

Висказуючи свою рішучу постанову здержатися від плачення процентів, довгів і таксів аж до того часу, доки долар не стане "чесною мірою вартости", фармері стейту Міннесота, які зорганізувалися в стоваришення "Фармерського Свята" ухвалили резолюцію, якою домагаються мораторії, що охоронилаб так фармерів як і міських робітників перед утратою реальностей.

ПРОМОВЛЯЄ ЗА ОГРАНИЧЕННЯМ БАГАЦТВА

Говорячи про депресію, конгресмен Ллойд сказав, що американську конституцію треба змінити так, щоби ніхто з горожан того краю не смів посідати більше багацтва чим на один міліон долярів.

"Не має мабуть здорово думаючого горожанина в нашому краю, щоби не добачував, що поглиблюючі зубожіння є наслідком сконцентровання багацтва в руках малого числа людей. Одинокою причиною зубожіння людей є те, що кількох людей багатіють" — сказав конгресмен Ллойд.

"ПОХІД" КОРОВ НА ПАРЛЯМЕНТ

Досі чули ми про ріжні протестаційні походи на ріжні парламенти, ще в свіжій всім памяти "голодовий похід" на парлямент Алберти, але найбільш оригінальний похід задумують устроїти рільники Долішної Австрії і Стирії на віденський парлямент.

Отце доносять телеграми, що коли уряд не відкличе загрози секвестровання коров тих рільників за залеглі податки, вони задумують на знак протесту зігнати близько 5,000 коров до Відня і помашерувати з ними до парляментарного будинку.

Проєкт хоч оригінальний і смішний, але коли взяти на увагу безділлість деяких парляментів і їх голословність, то не в одному парляментові великої ріжниці не зробилоб, чи там сиділиб посли, чи лежали корови. Ріжниця булаб хиба та, що корови не зідалиб тільки державного гроша, що посли...

ДО ВІДОМА ІНТЕРЕСОВАНИМ

Щоби не відповідати осібними листами всім тим людям, що звертаються до нашої редакції з проханням о висилання в їхні кольонії редактора з відчитами на організаційні теми, повідомляємо, що з огляду на весняну пору в цьому часі, годі відвідати ті кольонії, які зголосилися до нас, з тої причини, що тепер неможливо устроювати мітинги тільки підчас неділь. Такі поїздки раз на тиждень за одної місцевости наносять значні видатки, які з огляду на тяжкі часи тяжко покривати одній місцевости.

Тому просимо інтересованих бути терпеливими й зачекати аж до покінчення весняних робіт, коли мож буде виїхати і устроювати такі мітинги не тільки в неділі, але й на тижни, коли при одній поїздці можна відвідати бодай кілька місцевостей при меншому кошті.

Редакція "Ф Г."

(Ті з між тих кольоній, які ще не зголосилися до нашої редакції в справі зредагування в них відчитів, просить надсилати свої зголошення, щоби можна краще укладати розклад часу на відчити.)

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

Український два-тижневик, присвячений інтересам українських фармерів і робітників.
Видає Спілка "Фармерського Голосу" кожного 10-го і 25-го дня в місяці, від числа 10336—96-та вулиця, в Едмонтоні, Алберта.
ІВАН СОЛЯНИЧ, Управитель. Т. ТОМАШЕВСЬКИЙ, Редактор.
Передплата виносить на рік $1.00, на півріку 50 центів, на чверть року 25ц.
ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ ВИСИЛАЄТЬСЯ НА БАЖАННЯ.
Редакція за оголошення не відповідає.

THE FARMERS' VOICE
Semi-monthly paper, devoted to the interests of Ukrainian Farmers and Workers.
Published on the 10th and 25th day of each month by
THE FARMERS' VOICE PUBLISHING CO.
10336—96th Street, Edmonton, Alberta.
JOHN SOLLANYCH, Manager. THOS. TOMASHAVSKY, Editor.
Subscription Rates: $1.00 yearly; 50c half-yearly; 25c quarterly.
ADVERTISING RATES ON APPLICATION
Telephone 84471.

Address: THE FARMERS' VOICE 10336—96th Street -:- Edmonton, Alberta

Не Заложуймо Рук

Акт про Полагоджування Довгів (Детб Аджастмент Ект), який зістав ухвалений на минулій сесії провінціонального парляменту, в зглядно поправлений, ріжниться від старого Акту головно тим, що після попереднього Акту задовжений фармер, щоби знайти захист перед секвестрацією мусів подаватися до "Аджастмент Бюра" о цертифікат після одержання якого кредитори не могли без дозволення Директора "Аджастмент Борду" починати судових кроків проти задовженого фармера, а після нового Акту задовжений фармер чи міський власник дому хоч і не записані до "Дебт Аджастмент Борду", кредитори не можуть починати таких судових кроків не зголосивши цього наперед перед Директором Ради про Полагоджування Довгів.

Що поправлений Акт являється супроти старого декуди вигіднішим для задовжених фармерів, та дає їм більше охорони перед секвестраціями, цього годі заперечити. Таку поправку запроектувало само правительство, як альтернативу на чисельне домагання фармерів, щоб правительство проголосило цілковиту мораторію. О скільки мораторія булаб корисніщою для задовжених людей, про це вже на сторінках нашого часопису писалося, та наводилося аргументи, якими так кредитори, як і уряд мораторію збивали. Уряд аргументував свій опір утратою кредитів, та тим, що мораторія захищалаб не тільки тих, що не можуть сплачувати довгів, але й тих, що "годні платити".

Ми все таки обстоюємо думку, що так мораторія, як і новий Акт, задовжене майно населення раз на все не охороняє. Довг лежить і проценти наростають. Після цін, які дістає фармер за свої продукти, задовжений фармер довгів сплачувати не годен і навіть коли вони якимсь чудом поправилисяб, то ті проценти, які наростуть, так вигорують довжну суму, що фармерам треба буде роками сплачувати довги і фармері не зараз почуються від них свобідними. До того ведення господарки вимагає нових видатків на машини тощо.

Довги треба зменшити, або скасувати

Коли фармері задовжувалися, ціна на їхніх продуктах була о 48 до 65 процент більша, чим в послідних трьох роках. Коли фармер продавав пшеницю, скажім по доларові бушель, то затягнувши тисячу долярів, він завинив тисячу бушлів пшениці. Коли ціна на пшениці в послідних трьох роках нагається коло 30 центів бушель, то фармерові приходиться дати поверх три тисячі бушлів, а з процентом таки близько чотири тисячі бушлів. Опираючи кошт продукування бушля пшениці на цифрах поданих самим рільничим департаментом по 60 центів від бушля, фармер, що мусить за давних тисячу бушлів віддати чотири тисячі бушлів, віддає в четверо більше своєї праці, насіння, плачення за шпагати, чотири разів більше треба йому їхати з пшеницею до елевейтора, а що найважніще, в чотири рази стратити по 30 центів на бушлі, якого продукція коштує 60 центів! Коли кредитори домагаються, щоби їм за тисячу долярів позичених перед упадком цін, віддавати тепер цілу тисячу, то міряючи вартість доляра пшеницею, домагаються за одну тисячу долярів —чотири тисячі! Скільки є такої плодючої землі, щоби з одної фарми (160 акрів) по відтягненню кількох акрів під овес для коней, під ячмінь, город та пасовиско, можна зібрати чотири тисячі бушлів пшениці, це знає кожний фармер і [illegible] не кредитори. Навіть колиб сталося таке чудо, щоби з одної фарми можна зібрати чотири тисячі бушлів, то й тоді роді їх віддати за довг, бож фармер мусить і собі лишити щось на свої видатки. Якщо такі вимоги кредиторів, хтоб вони не були —банки, моргеджові компанії чи компанії земельні—є слушні, то хіба після їхніх вірувань в зиски і рабунок, але ніколи після віри у справедливість!

Говорячи про касування довгів, не маємо тут на думці загального касування. Є приміром такі фармері, що продали свою землю другому фармерови, але годі таких кредиторів зачисляти до тої самої категорії, що банки, моргеджові компанії, чи земельні компанії, які живуть з зисків і процентів. Фармерів що працювали тяжко на фармі і продали землю, яку купці не сплатили, не належать до тої самої категорії, що визискувачі й тому, по нашій думці, вони не повинніб бути наражені на цілковиті втрати. Говоримо тут загально про великі інтереси, про тих, що з процентів ще й тепер роблять зиски.

Коли кредитори стоять при своєму, коли вони в обличчі упадку цін на фармерських продуктах, а тимсамим дорожнечі грошей, вимагають за свої гроші в четверо більше, видушують з фармерів останні соки, то тільки тому, що вони добре зорганізовані і свої домагання піддержують зорганізованим голосом. Вони хоч в подавляючій меншости, то зібрані в одну організацію, мають силу. Фармері, хоч і чисельно великі, то не зорганізовані, розбиті, безсильні. З їхнім голосом не числяться і не будуть числитися доти, доки вони собою не будуть представляти зорганізованої сили.

Та коли можуть банки й моргеджові компанії, які в часі цьої кризи, роблять більше доходів чим перед депресією, домагатися плачення довгів до найпослідніщого цента, то можуть і мають моральне право за собою фармері, які вже четвертий рік фармують на недоборах, домагатися зменшення довгів, або й скасування їх. Мають банки свої сильні організації для піддержання своїх домагань, повинні мати і фармері свою сильну організацію для обстояння фармерських домагань.

Літо зійде, що й не стямимося коли, прийде зима, почнеться знова сесія провінціонального парляменту. Чи будуть фармері готові, зорганізованою силою предложити парляментови свої домагання, щоби довги зменшити? Це повинно бути актуальним питанням цього літа й надходячої осени. Провінціональний парлямент має право зменшити довги, але щоби він за собою чув силу, щоби переломати волю банків, треба, щоби таку силу оказали фармері зорганізованим голосом, піддержали свої домагання сильною організацією.

Тому питання фармерської організації є [illegible] їхніх життєвих інтересів, питанням найважнішим під цю пору, якого фармері легковажити не сміють і не сміють сидіти з заложеними руками.

Британський Економіст про Депресію

Говорячи передминулого тижня в МекГіл університеті на тему: "Модерна механізація і її вплив на суспільну будову", сер Джеймс Артур Салтер, визначний британський економіст сказав, що при сьогоднішних засобах виробництва, можна засемотрити в кілька разів більшу людність, чим сьогодня є на світі і то в такі великі добра, яких людська раса досі не зазнала. "Сьогоднішне нещастя, в якому находиться світ" — каже сер Артур — повстало наслідком зломанися теперішної економічної системи і наслідком нездатности людини регулювати й контролювати продуктивну активність і тому мало хаос і терпіння в обличчі всяких достатків".

"Коли чоловік має користати зі всіх плодів своєї праці і коли нова сила продуктивности повинна бути благословенством, а не прокляном, мусить чоловік створити систему, в якій всякому побільшенню виробництва рівнялисьби також і "купча сила".

Так говорить визначний британський економіст, директор фінансової і економічної секції при Союзові Народів.

Так заговорив чоловік в мурах МекГіл університету, найславнішої наукової інституції в Канаді.

Що розвязка сьогоднішної економічної проблеми спочиває в руках самого канадійського населення і що економічне визволення буде можливе тільки тоді, коли саме канадійське населення освідомить собі це і обєднається в цілі заведення нового ладу, в якому всі виробництва служилиб для заспокоєння життєвих потреб людства, а не ради роблення зисків, до такого переконання доходять вже сьогодня не тільки звичайні робітники, що відчувають несправедливість сьогоднішної системи і голосять науку про потребу зміни капіталістичної системи, але навіть визначні світової слави економісти, свідчить найкраще промова сер Артура Салтера, з якої повище навели кілька уривків.

Ми певні, що так пан Беннет, як і всі противники Федерації Кооперативної Господарки читали промову сер Артура, бо вона була поміщена в канадійській пресі від моря до моря і була виголошена на радіо, але не чули, щоби пан Беннет ні другі противники Ф.К.Г. накидалися на сер Артура так, як це вони накидаються на провідників Федерації Кооперативної Господарки, які голосять ту саму науку, що сер Артур. Ріжниця хіба та, що сер Артур тільки говорить про потребу зміни системи, а Федерація Кооперативної Господарки веде працю в напрямку тої зміни. Тому й Ф.К.Г. для стовпів капіталістичної системи небезпечніша.

Ще Одна Конференція

Вашингтонська конференція, як і всі інші конференції, що відбуваються на протязі послідних трьох років, вже скінчилася й дипльомати пороз'їздилися домів "з повним вдоволенням, що конференція буде мати далекосяглі й корисні наслідки"...

Що тих "наслідків" на словах багато, а на ділах хоч зі свічкою шукай, це вже стара байка.

Скільки тих конференцій вже було на протязі цеї економічної депресії, признаємося, що в нас про них вже рахунок згубився і не важно про них рахунку переховувати з тої простої причини, що нема що з них в рекорди затягати. Вони вже стали такою буденщиною, що цікавости до себе в нас не викликають, а коли мимоволі приходиться про них згадувати, то тільки ради того, щоб занотувати ще один доказ, що капіталістичні дипльомати, які зїзджаються на конференції в ролях лікарів економічної депресії, не мають жадної медицини на оздоровлення догибаючого капіталістичного ладу. Згадуємо про них і тому, щоби люде перестали себе дурити, немов від тих конференцій "поправляться відносини". Треба згадувати й вказувати безсильність тих конференцій, бо ще багато людей сліпають в пітьмі й не можуть очима добачити, а розумом додуматися, що ті дипльомати скликаються на конференції на те, щоби піддержувати легковірних в надії, що "вже надходяча конференція остаточно віднайде способи на привернення довго вижиданого добробуту"... Бо ніде правди сховати, що всі ті вигодовані дипльомати прекрасно розуміють психіку мас, які звикли дурити себе обіцянками, що хтось за них подбає, за них зробить, за них подумає, щоб тільки самим за себе ні думати, ні робити, ні навчитися, як самим відшукати шлях до виборення собі добробуту. А так довго, як довго люде даються в блуд вводити ріжним дипльоматам, то чому не малиб вони користати з невіжества мас, коли це найлекший спосіб піддержувати в людях надію на конференції та ще й коли державні каси поплатять кошта конференцій!

Зїзджаються канадійські премієри по кілька разів на рік на конференції, державна каса платить. Зіхалися минулого року британські дипльомати на Імперіяльну Конференцію в Оттаві, державні каси поплатили кошта. Зіхалися до Вашингтону, з своїх карманів дипльомати кошта не платили. Позїзджаються, наговоряться, забавляться й вичікують слідуючої конференції. І кожна конференція "увінчалася успіхом", кожна "матиме далекосяглі користи в наладнанню економічних відносин, в затісненню міждержавних взаємин, в знесенню мита, в наладнанню фінансів, в оживленню промислу й торговлі, в приверненню праці, і т. д. і т. д."

А з усіх тих "успіхів" наслідки на ділі: безробіття поглиблюється, нові акцизи родяться, проценти ростуть, школи замикаються, платні падуть, банки гроші стягають і більше їх на світло дение не показують, в фабриках воробці свищуть, бизнесмени гризуться де їм грошей на рент брати, фармері в голову шкрібаються, защо старі машини направити.

Та проте конференціям ще не кінець, бо скінчилася вашингтонська, а тут вам дипльомати з цілого світа вже спаковуються на конференцію лондонську, яка заповіджена на 12-го червня й від якої знова сподіються "великих досягнень" і "остаточного й рішучого" витягнення цілого світа з економічного хаотичного положення. І знова нові надії, знова новий оптимізм, а заразом ще одно встрикнення догибаючій системі антитоксини і... може вже та конференція буде справді останньою. Бо або вона буде початком до нової світової різні, або початком кінця цього пережитого капіталістичного ладу, якому не привернуть життя ніякі конференції капіталістичних дипльоматів, ні навіть фашистівські диктатури так довго, доки самі трудящі, які відчувають злидні, не зроблять кінця експльоатуючій системі заведенням нового ладу, опертого на принципах суспільної продукції й розподілу виробництва для вжитку й користи людства, а не для зисків і збагачення кількадесяти одиниць.

ПЛЯТФОРМА КООПЕРАТИВНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЯ (C. C. F.)

З огляду на те, що послідними часами дістаємо від наших читачів листи, в яких просять нас заслати їм програму організації Кооперативної Господарської Федерації, якої на жаль досі ще нема надрукованої в нашій мові, щоби не відповідати кожному інтересованому зосібна, поміщуємо програму згаданої організації в нашому часописові.

Програма звучить:

Кооперативна Господарська Федерація (по англійськи: Ко-оперейтив Коммонвелт Федерейшен, а в скороченню С.С.Ф.) домагається:

1. Заведення плянової системи суспільної економії продукування, розподілу і виміни всіх товарів і обслуги.
2. Успільнення банків, кредитів і фінансової системи краю, разом з суспільним посіданням, розвоєм, веденням і контролею, підприємств і природних скарбів.
3. Забезпечення фармерам посідання землі для їхнього вжитку і забезпечення домів для робітників.
4. Задержання й поширення всіх соціяльних законів і досягнень, а вповні вдоволяючими провізіями на обезпечення від неврожаїв, слабостей, старечої пенсії і від безробіття в часі переходу на соціялістичну державу.
5. Рівні й однакові суспільні нагоди без ріжниці на пол, національність або релігію.
6. Покликання до життя всяких кооперативних підприємств, що є передумовою до осягнення Кооперативного Господарства.
7. Успільнення медицини й лікарської обслуги.
8. Федеральний уряд повинен приняти відвічальність за безробіття та створити відповідні роботи або дати вдоволяюче удержання.

Де Починається і Кінчиться Фармерське Право

Фармер є достойний свойого права тому, що він є першим трудящим чоловіком від початку світа. Він зобовязався перед цілим світом достарчувати ті запотребування до життя, без яких життя не можливе. Без фармерських продуктів не розвивалисьби жадні инші індустрії, людство не моглоб жити тому, що для піддержування життя, в першій мірі є потрібний хліб і всі ті середники, які фармер випродуковує. Світ без фармерських продуктів, хочби мав золоті гори, не вартувавби нічого.

Лікар з великою наукою, виробляє медицини, які піддержують хорово чоловіка якийсь час, але простий фармер виробляє такі "медицини", що тримають при життю чоловіка як слабого так і здорового ціле його життя. Чи-ж не має права фармер цінити своїх продуктів так високо, як вони є поживними? Має, бо кожному повинно належати право на заплату по ділам рук його. Фармерові дане те право силою його праці, тільки клопіт в тому, що він будучи не освіченим і незорганізованим, не зумів того права закріпити за собою.

Правда, кожний з нас знає, що фармер має право робити на своїй фармі кілько схоче; має право над бігою, над кожним корчем—викорчувати його, над кожним каменем—викопати його. Має право вставати як найраніше, а лягати найпізніще і то таке право, що наробившися цілий день коло землі, а вечером коло худоби, навіть не має часу скинути з себе овералси й змучений лягає нераз навіть на тверду підлогу, рад що до ньої доплався. Наколи вже зорі показуються, він схвачується немовби над ним гармати загреміли. Біжить коні нагодувати, немаючи навіть часу лиця вмити, бо спішить ниву досівати. Стомлений, обкурений, обмурзаний, обідраний, не стрижений, ні голений, докінчивши свою весняну роботу — сповнивши те право своє — чекає осени і платні за свою працю. Пшеничка росте, він любується нею, що гарно видасть. Надіється і собі мати і продати.

Дочекавшись жнив, напрацювавшись коло тих жнив ще тяжче чим коло весновання, запрягає коні й везе пшеницю на продаж. Тут і починається кінець його права. Показується, що він має право на фармі до праці; до корчування, до сіяння і такої праці коло жнив, але коли приходиться одержати платню за свій труд, його право лишилося на фармі... При продажі свойого продукту, він вже немає ніякого права. Він продає по тій ціні, яку на його пшеницю вложили ті, що коло ньої не працювали. Він іде до склепу, платить те, що йому диктують склепарі, яким також подиктували ціну гуртові склади, а склядам фабриканти, які також диктували мізерну платню робітникам, так як в спілці з грошевими магнатами ті самі фабриканти диктують фармерові ціну на його пшениці і инших продуктах. Навіть коли фармер прийде до шевця, щоби полатав йому черевики, фармер мусить дати йому таку ціну, яку швець подиктує. І швець має рацію. Він же має право до сказання, кілько йому належиться за його працю. Фармер повинен з того щось навчитися. Повинен вкотвути себе в голову і запитати себе, чому то в нього немає того права, щоби він за свою працю встановляв ціну? Приходить до фармера купець за худобою, має своє право. "Так, а так платиться сьогодня худоба і більше не дам, бо страчу" і фармер продає за те, що купець подав. Продає, бо його тиснуть склепарі, тиснуть банки. Вони-ж мають своє право! Фармер його не має.

Має фармер право до тяжкої праці, та не має його тоді, коли за свою тяжку працю треба взяти заплату. І так довго не будуть мати фармері того права, доки не згуртуються разом в одну громаду, щоби мати сильний голос те право за собою закріпити. Коли фармері будуть зорганізовані, тоді за ними буде і право і правда. Ціна на пшеницю не залежалаб від сваволі збіжевих спекулянтів, які то підносять, то спускають ціну пшениці так, як це для них вигідно, щоби робити на фармерській пшениці зиски тоді, коли фармер прямо мусить доплачувати до продукції тої пшениці й стрягне глибше в довги.

ГІТЛЕР І МУССОЛІНІ ТОРГУЮТЬ УКРАЇНСЬКИМИ ЗЕМЛЯМИ

В старокраєвих часописах появилася поголоска про те, що на недавній конференції в Римі Угорщина дістала запевнення від Муссолінія і Гітлера, що карпатська Україна буде відірвана від Чехословаччини і назад прилучена до Мадярщини.

Цікаво, що на такі торги українською шкурою скажуть наші фашисти, які тепер в Гітлерові бачуть того божка, що мавби помогти створити "соборну" Україну, в якій Коновалець мавби бути диктатором?

Друкарня Івана Солянича

ВИКОНУЄ ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ ДУЖЕ СТАРАННО І ПО УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ.

У всіх друкарських справах удавайтеся до нас.

Товариства, Секретарі Шкільні та Муніципальні, Міські Управи і Бизнесмени повинні удаватися зі всякими роботами до друкарні Івана Солянича, де дістануть добру роботу та скору услугу.

СПРОБА ПЕРЕКОНАЄ ВАС

Alberta Printing Co.
10336 - 96th STREET, EDMONTON, ALTA.

Які Моглиб бути Користи з Кооперативного Виробництва

Чому всякі приватні інтереси стараються побороювати стремління фармерів і робітників до кооперативної господарки, а тимсамим і політичну акцію, що стремить до заведення ладу, в якому виробництво життєвих середників булоб власністю продуцентів а не горстки упривілейованої класи, знайдемо собі легко відповідь, коли зрозуміємо, які користи малиб продуценти з кооперативної продукції, а тимсамим урвалисьби зиски приватних підприємців і посередників.

Щоби вообразити ті користи, наводимо тут деякі дані наведені недавно секретарем едмонтонського Відділу Ю.Ф.А., п. Балл, який подає в едмонтонській робітничій часописі "Алберта Лейбор Нюс", ось такі провірення.

"Провіривши, що сьогодня сирові шкіри продаються по 1 і пів цента фунт, а вовна по два центи, годі признати, що такі ціни можуть для фармерів бути вдоволяючими, тимбільше, що на ці сирівці й так нема достаточного попиту.

"Коли Алберта рік від року виплачує міліони долярів за викінчені продукти з тих сирівців, коли Едмонтон минулого року заплатив поверх 60,000 долярів на зодягнення безробітних, а Келгари поверх 30,000 долярів, що є тільки одною третою видатків, бо других дві части платить провінція і домінія, це зробить разом близько 270,000 долярів на зодягнення безробітних.

"Коли взяти на увагу, що Домінія думає в цьому році видати 20,000,000 долярів на реліф, з чого припаде на Алберту 1,400,000 долярів і здамо собі справу з того, що фармері не одержують більш чим одну трету кошту за їхні продукти, то невжеж уряд не почувається до обовязку знайти ринок на сирові шкіри і по 15 центів за фунт вовни. Таким робом можнаби збагатити фармерів на тисячі долярів, а рівночасно дати працю великому числові людей, що знаходяться в рядах безробітних.

"Нема сумніву, що в Едмонтоні і Калгарах є багато робітників, що потраплять завідувати фабриками, які моглиб випродукувати з тих сирівців викінчені товари, моглиб мати затруднення й спромогу зарсмотрювати свої родини а тимсамим зменшити тягарі податковців

"Алберта має 400,000 овець, з яких збір вовни виносив минулого року 3,200,000 фунтів. Колиб з тої вовни викінчувалось продукт тут, в Алберті, й люде могли набувати викінчені продукти майже або приблизно за ціну кошту продукції, то за 3,200,000 ф. вовни, колиб фармерам платилося по 15 центів фунт дісталиб фармері 480,000 долярів. З 36 фунтів вовни можна зробити один гарнітур (сут), плащ, пару спідного біля, панчохи, рукавиці і шапку; на 50,000 сутів треба 1,800,000 фунтів вовни; 12 фунтів вовни дадуть 7 ярдів сукна на зодягнення жінки. 240,000 фунтів вовни дасть нам 20,000 жіночих убрань; з 480,000 фунтів можна зробити 40,000 пар коців (бленкетів) по 12 ф. ваги одна пара; 60,000 фунтів дасть нам 40 тисяч фунтів пряжі. Всі ці викінчені продукти виносуть 2,580,000 фунтів вовни, а 620,000 фунтів ще лишиться.

Кошт викінчених продуктів

"По гуртовим цінам сут включно з плащем, панчохами, рукавицями, шапкою й парою спідного біля — все це перетворене у викінчений вже продукт з вовни — коштувалоб 30 долярів. Відтягаючи за підшевку 5 дол.; 5.40 за 36 фунтів вовни по 15ц. фармерови, 1 дол. на фабрику, лишиться 18.60 на оплачення праці. 50,000 одягів по 18.60 коштувалоб 930,000 дол. Це булаб заробітна платня людей, що сьогодня мусять бути тягарем краю — на реліфі.

"Сім ярдів сукна потрібних на жіноче убрання коштувалоб 7 дол. Обтягнувши з того 1.80 дол. за 12 фунтів вовни по 15ц. — які доставби фармер, а не посередник — 50ц. на фабрику, лишиться 4.70 дол. за працю робітникам. За 20,000 жіночих убрань одержалиб робітники 94 тисяч дол. Сорок тисяч пар коців по 6 дол. пара виносилиб 240,000, відраховуючи 1.80 за 12 фунтів вовни від пари, по 15ц. і 50ц. на фабрику, лишить 3.70 за працю, або за 40,000 пар 148,000 дол.

"Шістьдесять тисяч фунтів вовни перетворених в пряжу (вовняні нитки) дадуть 40,000 фунтів ниток, що по 50ц. фунт принесе 20,000 дол. Відтягнувши по 15ц. на фунті заплачених фармерови і по 2ц. від фунта на фабрику, винесе разом 9,800 дол., а для робітників за працю остане 10,200 дол.

Коли зсумуємо разом —

50,000 сутів по 18.60	$930,000
20,000 жіночих убрань	94,000
40,000 коців	148,000
40,000 фунтів пряжі	10,200
Дістанемо суму	$1,182,000.

"За цю суму гроша можна затруднювати 1,688 робітників по 700 дол. на рік, мати фабрику, на яку відчислено вже 80,000 дол., а також фармері дісталиб за вовну 480,000 дол., що вже відчислено заким ми одержали чисту суму на оплачення праці робітників."

Скільки тих 1,688 робітників маючи заняття, причинилисьби до оживлення иншої індустрії, як вуглевої, запотребовуючи вугілля, лісової, будуючи собі хати і пр. і пр. Робітники, що найшлиб працю при перетворюванню вовни в викінчені продукти! А тут мова тільки про ту вовну, яку збирають досі фармері й збувають її досі за півдарма. Мова лише о 50,000 мужеських сутах, 20,000 жіночих убрань, 40,000 пар коців і 40,000 фунтів пряжі. А в Алберті нараховується поверх 700,000 населення. Скільки то фармерів моглиб плекати овець і достарчувати вовну, колиб за неї діставали кращу платню? Скільки то робітників моглиб дістати заняття тільки при самому вовняному промислі? Скільки затруднені робітники моглиб запотребовувати більше фармерських продуктів, як: сметани, яєць, маса, хліба і пр. Подумайте над цим. Інтересуйтеся цим, шукайте відповіди, а знайдете.

Що відноситься до вовняного промислу, можна це примінити і до иншого.

Нехай кожний фармер запитає себе, скільки пар черевиків запотребовує він річно, скільки за них платить, а скільки дістає за ті шкіри, що продає до "пекінг-плентів", а побачить як другі багатіють його працею. Не говоримо тут про ті шкіри, що здерає з худобини, коли вона згине, або заріже її, а про ті, що продає з худобиною живою, разом з мясом, по одному, два, чи по три центи! А скільки упряжі запотребовує фармер і яку за них ціну платить тоді. За шкіру на упряжах платиться від 40 до 60 центів фунт, а за сирову шкіру дістаєте заледви по півтора цента! Чи думаєте, що ту шкіру виправили і зробили з неї упряж капіталісти? Звісно, що ні. Випродукували робітники за мізерну платню, а капіталісти тільки зиски на ній роблять. Чи не моглиб фармері і робітники мати свої кооперативні заводи, в яких випродуковувалиби робітники упряжі, черевики, убрання і т. п. для спільної користи одних і других так, що і робітник не бувби визискуваний капіталістами, як це сьогодня дієтся? Моглиб, як би тільки подумали над користями кооперації між собою. Як би зрозуміли свої спільні інтереси, як трудящі, якби поорганізувалися не тільки в цілях вибирання послів і сварилися над тим, котрий їх ліпше репрезентувати буде, але й поорганізувалися в цілях освідомлення собі тої сили, яку можуть вони мати колиб зрозуміли і взялися до творення економічної сили в одній руці, а політичної в другій.

Міліонові зиски тягнуть сьогодня з фармерів і робітників капіталістичні підприємства в західній Канаді, допускаючи фармерів і робітників до крайнього зубожіння тільки завдяки недбальству самих фармерів і робітників, які не потрапили зорганізуватися спільно для боротьби з визиском.

КООПЕРАТИВНІ, А ПРИВАТНІ ТЕЛЕФОНИ

Скільки фармері в Алберті на протязі трьох років повикидали зі своїх хат телефонів з тої простої причини, що на теперішні часи телефони для них за дорогі, цього в числах не знаємо. Знають це найліпше ті фармері, що мали колись телефони, а тепер по них на памятку лишилися фармерам тільки діри від дротів в стінах. А телефони на фармах є великою конечністю.

В Злучених Державах, в стейті Індіяна, сотні тисяч фармерів повикидали телефони з такої самої причини, нема чим за них платити. Там коштує телефон річно 24 дол. Телефони належать там до приватної компанії "Белл Телефон Ко." Але є в тому стейті подекуди кооперативні телефони і не виносить більше на рік чим 6 долярів! Фармері там починають бачити користи з кооперації і кооператива телефонів скоро зростає.

Це вам образець з кооперативи. Приватна компанія бере вісімнацять долярів більше за телефон чим кооператива. Не даром то капіталісти так завзято боронять приватної власности.

Ех, якби так фармері і робітники зрозуміли користи і силу економічних організацій, та по організували в себе кооперативи, то не віддавалиб капіталістам вовну за півтора цента фунт, а опісля за светер платять 6 дол. Не давалиб сирової шкіри з худоби майже даром, а опісля без черевиків приходиться ходити, бо треба за них дати пятку, на яку треба вивезти 20 бушлів пшениці. І чого то не зробилиб, якби тільки більше зрозуміли, яка в них сила, колиб була обєднана для поліпшення їхньої долі!

ОНТЕРІЯСЬКІ ФАРМЕРІ ЗАКЛИКУЮТЬ ДО ПІДДЕРЖКИ КООПЕРАТИВ

Фармерська організація "Злучені Фармері Онтерії" видала на днях маніфест виготовлений президентом Р. Дж. Скатом і секретарем Геннаном, в якому закликається фармерство організувати й піддержувати консумційні кооперативи, які служилиб як заборола проти визиску фармерів.

МІЖДЕРЖАВНА ОБЛУДА

Між Англією і Росією ціла дипломатична авантура і попсувався весь бизнес. Відкликають послів, забороняють торгувати, словом ще одна міждержавна заверюха.

Через що? Через те, що в Москві арештували й судили шість англійських інженерів за шпіонажу і за саботаж. Прихали, мовляв, як спеціялісти від відомої англійської фірми Метрополитан-Викерс, що постачала в Росію машини для совітської електрифікації, та самі ті машини псували, приготовляли ще гірший саботаж на випадок війни і взагалі розвідували всякі військові тайни. Так кажуть в Москві, а в Лондоні кажуть, що неправда.

А як воно справді було — сторонні люде мабуть не знатимуть до суду-віку. Судова розправа, як звичайно в Росії, була доволі особлива. Свідки, здебільша російські інженери, співробітники і помічники англичан, дуже докладно свідчили, як ті і самі шпіонили і саботували та ще їх підкупляли й підмовляли. Один англичанин навіть сам признався, ніби й доказано.

Та з другого боку відома річ, що чекисти вміють приводити до признань і до свідчень людей зовсім невинних і непричасних. І кромі тих словесних признань ншого доказу не було. Хоч поліція зробила несподіваний "рейд" і перетрусила всі бюра й помешкання заняті представниками Метрополитан-Викерс в Росії, то не найшла ні одного шматочка паперу, ніякого "документу" чи "пляну", що свідчивби про вину англійських інженерів. А при всякій шпіонській справі ті документи та пляни — найголовніша річ. А нічого не було.

Та знов таки — годі допускати, що і російський уряд, котрий тепер хоче всюди приятеля мати, підіймав такий скандал зовсім дурно. І справжня розвязка цілої тої особливої справи буде мабуть така, що російська поліція справді розвідала і знала про якісь шпіонські заходи та англійські приготування на випадок війни. Можливо розвідала і те, що центром для тих заходів було якесь бюро англійських спеців з Метрополитан-Викерс. І для того зробила наглий рейд і трус, сподіваючися найти докази. Та чи попала не в те місце чи завдалегідь поховали кінці в воду, нічого не найшла і счинила тільки скандал. Та, звісно, ніяка поважна держава не сміє признатись, що пошилася в дурні. І тому взоли кілька інженерів тай давай судити по тамтешньому звичаю —з "свідками", що до всього признаються і за все каються.

Зовсім подібна справа була кілька літ тому в Лондоні — тільки з поміняними ролями. Англійська поліція перевідала і знала, що в російським торговельним представництві "Аркос" сходяться нитки всякої потаємної політики російської і шпіонства і саботажу. І теж зробила трус і теж нічого не найшла чи власне не найшла того, чого шукала. І теж було святе обурення і протести в Москві, як тепер в Лондоні. Тільки суду не було, бо там вже трудніще на таку параду. Але з якої саме речі такий гвалт і обурення? Винні чи невинні ті шість інженерів, і вони чи не вони, адже всі знають, що англійська держава своїх шпіонів в Росії має, і не шість, а сотки. І має їх у всіх инших державах. І має російська своїх в Англії і всюди. І кожна держава має ї так само вони потрібні для війни, як жовніри і офіцери і генерали і рушниці, армати й амуніція. Кожна держава лаштує своє оружжя і кожна хоче знати, що має друга — яке оружжя і скільки амуніції і що роблять та здатні робити й воєнні фабрики і які воєнні плани. І в Москві і в Лондоні і по всіх столицях сидять в штабах специ, котрі своїх агентів розсилають по чужих державах і кажуть їм розвідувати і ті вісти збирають.

Тільки така облудна мода збереглася з давних часів, що про все те "не смієть знати" відповідальні міністри та голови держав. І коли виявиться яка шпіонська афера, то Літвінов чи МекДоналд чи який инший дипломат з святим обуренням заявляє, що він нічого про те не знає і ніяких доручень проти "дружньої держави" не давав і чистий наклеп і неправда і просто гріх підозрівати благородного міністра. І справді він нічого не знає і така мода, що йому не кажуть. Є окремі специ, що знають і роблять.

І доки є сучасні політичні й імперіялістичні держави, доти кожна готується на другу з багнетами, рушницями й отрусою. І кожна має як фронтових вояків, щоб з переду "ворога" кололи, так і тих, що ховаються, щоб в плечі ножа пхнути. І тільки коли прийде конець державам, то буде конець і відкритому кровопролиттю і дипломатичній облуді, що в ночі грішить, а в ранці відхрещується.

"Народна Воля."

ДОПИСИ

ПОРА ПРОБУДИТИСЯ

Минула довга, непривітлива зима й настала довго бажана й вижидана весна, ця найгарніша пора року, яка навіває все єство якимись новими надіями й радістю. Вказують на прихід весни пташки, які весело підспівують собі радісні пісні з приводу весни. Справді їм треба нагадувати радости й веселости. Для них є доста комашок і хробів на прожиток, є подостатком сіна і піря, є з чого звити собі свої любі гнізда. На їхні життєві середники ще жадне правительство не наложило податків, банки не тиснуть за рати. Вони не знають журби. Їм чоловік може позавидувати, бо тільки чоловік, що дійшов до тої висоти, що потрапить все витворювати, не потрапить на стільки розвинути свойого ума, щоби в обличчі всіх багацтв цього світа не гризся.

Правда, провінціональне правительство забезпечило фармера на цілий рік, що може мешкати в своїй хаті й кредитори не будуть його турбувати, та не забезпечило фармера від наросту процентів... Подбало за нас і домініяльне правительство, оподаткувавши цукор, щоби ми не пили кави, ні чаю, оподаткувало всі конечні до життя середники, щоби мати доходи на плачення бюрократії, щоби було защо возитися по ріжних конференціях, встроювати гучні балі і бенкети. Населенню обрубують цукор, щоб не витворювало в собі енергії, щоб ставало нездатним до боротьби за свої права, за те себе пильнують, щоб їх все дійшло, щоб нічого не бракло. Нічого в тім дивного, бо кожний боронить свойого. Хто з чого живе, того й боронити мусить. Коли фармері не боронять своїх прав, то тільки тому, що ще не зрозуміли як слід своїх життєвих завдань. Розуміють це всякі професіоналісти, купці, й всякі стани, тільки фармерам тяжко це зрозуміти. Тому вони й стараються щоби мати свою репрезентацію в законодатних тілах, де моглиби вибороти для свойого стану кращі й догідні права. Бизнесмени стараються о такі права, щоби захищали їхні інтереси, лікарі—свої інтереси, учителі—свої і т. д. Всі вони бороняться за свої інтереси дуже завзято, не спускаючися, щоби хтось інший інтересів їхніх боронив.

Будучи послом, я завважив, що коли приходили під обради міські справи, фармері зовсім ними не інтересувалися, а коли радилось над фармерськими справами, то посли з інших клас менше інтересувалися справами фармерськими. Ставали на рівні ноги лише тоді, коли добачували, що в якімсь кориснім законі для фармерської класи, добачували шкоду для себе. Найзавзятіше боронять інтересів своєї класи робітничі посли і колиб так фармері вміли постояти за собою, як робітники, то маючи правительство в своїх руках, моглиб не один корисний для своєї класи закон перепер-ти.

Парлямент має повне право і силу пристосувати закони до часу і потреб і мені нераз доводилося чути такі завваги від юристів, які засідали тоді в парляменті. Пригадую собі, як теперішні судді, а тодішні посли, Дж. Бойл і Мічел, говорили, що закони, які були добрі перед двацяти роками, сьогодня непридатні і їх треба змінити. А скільки є тих законів, що їх здалосьби змінити й заступити новими, пристосованими до сьогоднішних часів? Маю тут на думці закони в користь фармерів. Та чи можемо ми сподіватися, щоби в нашу користь змінили закони люде, що не репрезентують нашої класи?

Скаже дехто, що в нас в Алберті є своє фармерське правительство і воно повинно переводити закони в нашу користь, бо має силу в своїх руках. Таке твердження ще не вистарчаюче. Фактом є, що не всі посли в тому парляменті є фармерами, а є між ними й професіоналісти й бизнесмени, а також фактом є і те, що ті посли не репрезентують стисло зорганізованої на сто процент фармерської організації, яка моглаб тих послів піддержати в случаю важніших змін. Знаємо, що сьогодня з фармерських округів засідають в парляменті й ліберальні посли і коли фармерські посли домагаються яких класових законів для фармерів, то такі ліберальні посли зараз витягнуть тим фармерським послам аргумент під ніс, що вони не мають права говорити в імени всіх фармерів, "бо є й такі фармері, що з політикою фармерської партії не погоджуються" й піддержують свій аргумент тим фактом, що й вони (ліберали) вибрані фармерами. Щоби парлямент мав силу переводити закони, якім опозиція ставить сильний спротив, треба, щоби він міг покликатися на сильну організацію, яка тих законів домагається, а не лише на виборців, які віддали на посла голос і їх з організацією нічого більше не вяже.

Тому фармері мусять про себе подбати і зорганізуватися. Нам треба піднести клич і апель до фармерів, щоби всі як один організувалися, бо тільки в організації сила, якою можна вибороти собі краще життя і добробут.

Фармерам треба сильної організації, щоби з їхнім голосом числилися власні посли і уряд. Тоді посли зрозуміють, що не фармері повинні залежати від послів, а посли від фармерів. Тоді домагання фармерів не будуть голосом вопіющого в пустині. Посли будуть мусіли числитися з домаганнями й переводити ті домагання в життя.

Від кількох років в Канаді да

(Докінчення на стороні 4-ій)

НАЙКРАЩІ ФОТОГРАФІЇ ЗА НАЙНИЖЧІ ЦІНИ
дістанете в
SIGERIST STUDIO
9943 Jasper Ave. Edmonton

Фармері Околиці Андрю!
КУПУЮЧИ В СКЛЕПІ ЕМІЛЯ ТОМАШЕВСЬКОГО
дістанете все свіжі товари і по уміркованих цінах

Тепер Пора Будувати Дім, Коли Матеріял Таний

Громади будують Народні Доми, Церкви, приватні люде будують хати. Цього вимагає життя.
Наш довголітний досвід в будівництві є запорукою, що поручена нам будівля вас вповні вдоволить.
Коли маєте намір будувати хату, Народний Дім, Церкву, чи інші будівлі після найновіщого стилю, то заким віддаєте ту роботу кому іншому удайтеся перше до:
JOHN DANYLOWYCH
12028—91st STREET, — EDMONTON, ALBERTA

За Доброю Обслугою
вдавайтеся до
REO GARAGE
під управою
К. АНДРІЦА
механіка-експерта, який особисто доглядає всіх направок авт і троків, щоб своїх костумерів вповні вдоволити.
Андріц перебрав бизнес від І. Р. Повел-а.
РОБОТА ГАРАНТОВАНА — УСЛУГА ВВІЧЛИВА
Говоримо по українськи.
10144—98th Street Phone 25253
(Напроти старого поліційного суду)

Картка Замовлення

Висилаючи передплату на "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" випоніть сю картку і зашліть до Адміністрації

THE FARMERS' VOICE
10336—96th Street Edmonton, Alberta.

Посилаю ...., як передплату за "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" на .... рік, (пів-рік), (чверть року). Часопис прошу висилати на адресу:

Імя і назвиско ....

Почта ...., Провінція ....

ДОПИСИ

(Продовження зі сторони 3-ої)

ється відчути потреба створити у всіх трьох степових провінціях один парлямент. Справу що минулого року преса широко обговорювала, але послиці справи порушувати не хочуть, бо бояться, що втратять мягкі крісла й платні посольські. Канада з 10,000,000 населенням має аж десять парляментів, тоді, коли Велика Британія з 40,000,000 населенням має тільки один парлямент. Чи не каже сам здоровий розум, що Канада моглаб прекрасно обійтися з менше парляментами? Чи дивно, що сьогодня наша провінція вгинається під 140 міліоновим довгом? А звісно, провінція наша сягає заледви 700.000 душ! Коли взяти на увагу, що проценти й "процентенята" ростуть, як гриби по дощі, то чи дуже довго забере, щоби ті міліони придушили населення аж до землі? Населення вгинається під своїми власними довгами й під провінціональними, але провідникам уряду це байдуже. Вони потішають нас "добрибутом в закутку", про який, якого сами не знають й ніколи не відшукають.

Пригадую собі, що премієр і його міністри підчас минулих виборів розраджували нас тим, що так, як фармер, коли купує землю мусить задовжуватися, так і правительство мусить робити довги, але ми не потребуємо собі тих довгів до серця брати, бо їх не тільки ми самі платити будемо, але й наші діти нам поможуть. Добра вимівка, але чи сповняємо ми свій батьківський обовязок по батьківськи, коли будемо допускати до того, щоби під довгами стогнали наші діти? Добре урядови затягати довги на чиїсь кишені, але треба урядови знати, що від тих довгів в населення спина болить, а коли та спина довше не видержить під тягарами, то не тяжко предвидіти, що таким порядкам мусить прийти кінець.

Тому я підчеркую, що тільки створенням сильної фармерської організації зможуть фармері вплинути на уряд, щоби він повів красну господарку так, щоби населення не терпіло кривди.

Лише сильна організація годна зареагувати проти податків наложуваних федеральним урядом на ті середники, які конечні для життя. Годі вдоволятися й тихо сидіти, коли нам на кожному кроці дїється тяжка кривда. За віщо платять фармерам по 5 центів за доаен, а за цукор мусимо платити $1.60 за 20 фунтів. Чи зможуть наші господині заосмотрити дім презервованими овочами й повидлами, коли приходиться платити такі високі ціни за цукор? Чи не відбирає уряд пана Беннета від уст дітей той найважнішої поживи, яка є важним підживлюючим середником, що скріпляє організм, помагає в фізичній і духовій праці, береже дітей перед недугами і причиняється до їх розвою? Чи маємо допускати до того, щоби уряд морив наші діти лише ради того, щоби держати сотні тисяч бюрократів й насичувати банки золотом?

Крайна і найвища пора пробудитися й не давати себе й дітей своїх кривдити! Далі відкладувати справи організаційної не смімо!

В. П. Федун.

Краків, Алберта.

В СПРАВІ ФАРМЕРСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Мондер, Алта., 1. V., 1933

Що до фармерської організації, то ми найбільш годимося на проєкт гр. Топольницького з Пакан, Алта. Ми в Мондер маємо вже свій відділ, подібно як радить поступити гр. Топольницький, сформований близько 5 місяців тому, десь в тім часі, як перше число "Фармерського Голосу" друкувалося. Наш відділ може похвалитися, що був першим, що почав проломлювати дорогу до організації наших фармерів. Наразі ми починали з мало членами, але маємо надію, що на першім зїзді фармерів, будемо добре зарепрезентовані.

Причиною до основання організації було те, що в нас давався відчувати брак своєї організації, в якій ми моглиб вести освітну працю, фармерських інтересів. Ми вірили, що фармері почнуть організуватися і в інших місцевостях і видимо, що ми не завелися, бо як бачимо з "Ф. Г.", то питання про створення своєї організації стає дуже актуальним питанням, і мабуть недалекий той час, коли між нашими фармерами розгалузиться фармерська організація. Видко наш початок не був даремний.

Ми зорганізувалися без жадного організатора. Біда, яку відчуваємо зорганізувала нас, й здається що як ще й теперішня депресія не переконає фармерів, що їм треба організуватися для поліпшення своєї долі, то мабуть їх нічого вже не переконає.

Наш відділ складається з самих фармерів і делегати на перший зїзд будуть також самі фармері і маємо надію, що і інші фармерські гуртки, які будуть висилати на зїзд делегатів, вишлють фармерів, бо ніхто не відчуває нашого горя так, як ми самі відчуваємо і доки ми будемо спускатися на когось, щоби нами опікувався, то нам від тої опіки не дуже буде тепло. Я думаю, що кожний фармер, що вміє читати й писати, має здоровий розум, то зможе навчитися, як йому поступати й розвивати свою організацію так, щоби нею поправити свою долю.

Найвідповідніші дні на зїзд уважаю: 14-го червня, 29-го червня, або 7-го липня.

Великої організації на початок не можемо сподіватися, бо й Рим не збудувався за один день. Але як організація повстане на добрих основах, то її не трудно буде поширити.

На закінчення взиваю фармерів аби читали "Фармерський Голос" та поширювали його, бо це найвідповідніший часопис на теперішній час.

С. Гемо.

БЕЛІС ГОРОЮ НЕ СЛОВАМИ А ДІЛАМИ

Коли читаємо часопис "Фармерський Голос", який як бачимо інтересується як найбільше фармерськими справами і тому така бідненька, хоч багата змістом; бідні фармері, бідний і їхній часопис.

Довгий час бачу відгук в дописах то гр. Федуна то Евстафієвича, то Боровського, які закликують до організації, але то ще лиш заклики, а до діл ще далеко.

Однак трошка інакше в нас в Беліс. Наш локал Ю. Ф. А. тримається добре і цього року навіть побільшивсь, бо щось чути виборами. Отже не словами, а ділами. Чуємо, що цього разу будемо мати аж двох українських послів з фармерської партії, бо вже і посла Лучковича посунули аж до нас і сьогодня наш округ гордий тим, що ми зарепрезентовані в обох парляментах фармерськими і обома українськими послами та булоби встид колиби то стратили.

Наш льокал в суботу, 22-го квітня, скликав велике віче і запросив урядовців муніципалу і посла Горецького.

Передискутувавши свої муніципальні, тобто домашні справи, бо треба від себе зачати, наш ріф Іван Ропчан і радний Ваврик Міхальчук, доказали що вилиться з фармерською організацією і спільними силами старались полагодити домагання фармерів.

Около четвертої годині по полудні приїхав наш посол Горецький.

По промові посла Горецького ухвалили кілька важних резолюцій з домаганнями до обох урядів Канади, як провінціонального так і домініяльного.

Предсідатель віча, член Ю. Ф. А., Іван Тащук, сам не вірив, що так багато фармерів зійдеться і прилагоджуючись до цього зібрання заложились з ріфом, Іваном Ропчаном, що не буде більше, як дві сотки людей і гр. Тащук програв. Заклад приніс добрий результат, бо за поміччю членів Укр. Нар. Дому справили надзвичайно, величавий бенкет в честь нашого посла Горецького, і то з першорядною музикою, горячою кавою та гарною перекускою.

Посол Горецький мав нагоду наговоритись зі своїми знакомими і тої ночі не спав ані хвильки, а відїхав домів аж рано.

Так то у нас і мітинг інтересний відбувся і корисна та приємна забава, на якій фармері найшли собі трохи розради.

Про резолюції і хід віча подамо другим разом, а цим разом желаю нашим фармерам кращого успіху і всего доброго.

Йосиф Ясенчук.

Посмертна Згадка

Дня 4-го травня, упокоїлася в Завалю, Алта., Марія Гнідан, дружина Івана Гнідана, голови місцевого Народного Дому ім. Івана Франка.

Покійна Марія була одною з тих немногих українських жінок, що будучи доброю і примірною дружиною мужа і матірю діточок, інтересувалася також громадсько-просвітними справами. Була вона головою місцевого Жіночого Товариства та широ працювала серед жіноцтва, а також належала до Інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні, яким вона дуже пильно інтересувалася. Тішилася покійна популярністю в своїй околиці й тому вістка про її смерть зробила пригноблююче враження на всіх, що її знали.

Померла вона в 36-му році життя, по приведенню на світ малого немовляти, яке остало без матері.

Похорон відбувся в суботу, 6-го травня при великому здвигі народа так з околиці Заваля, як і з подальших околиць, Мондер та Вегревил. Сумний був це похорон. Сусіди й родина випроваджували покійну з великим жалем в серцях і з заплаканими очима. Їхній жаль був тим більший, що покійна ще перед кількома днями в Жіночім Товаристві брала живу участь в нарадах над приготованням "Свята Матері", яке на днях устроює Товариство, а ту нараз невмолима смерть перервала нитку молодого життя, забираючи в могилу людину в самому розцвіті життя.

Похорону довершив український православний священик о. Стратійчук в місцевій православній церкві, при великому здвизі народа, що зійшовся віддати покійній Марії послідню прислугу.

Над гробом крім священика виголосив іменем Інституту Грушевського коротку прощальну промову Т. Томашевський, редактор "Фармерського Голосу" з Едмонтону, висказуючи в імени Інституту жаль з приводу втрати людини, яка поза свої домашні обовязки, розуміла також і обовязки громадські, чим здобула собі добру, тиху славу за життя і вічну память по смерти.

Нагробні вінці з живих цвітів зложили: Родина покійної, п-во Ст. С. Воробець, Ганка Романчич, п-во Мих. Паламарчуки, Інститут ім. Мих. Грушевського в Едмонтоні і Жіноче Товариство ім. св. Михаїла в Завалю, Алта.

Земля Її Пером!

Учасник похорону.

ПАДЯКА

Цим складаю сердечну подяку всім, що віддали послідню прислугу підчас похорону моєї улюбленої дружини Марії і матері осиротілих дітей, а особливо зложую подяку о. Стратійчукові, який помимо тяжких дорог прибув з Вегревил на похоронну відправу, як також дякую п-ву Ст. Воробцям, Ганці Романчич, п-ву М. Паламарчукам, Інститутови ім. М. Грушевського і місцевому Жіночому Товариству за зложення надгробних вінців, а також почуваюся до обовязку подякувати п. В. Гамалюкові за віддання до повної розпорядимости свойого авта для поспішного полагодження справ звязаних з похороном.

Іван Гнідан і діти.

СУЧАСНА ДІЙСНІСТЬ

"Всупереч загальній опінії, ми не є бідні. Ми є багаті і багатіємо кожного дня й кожного року. В майно і обслугу, це що для життя потрібне, ми багатіємо. Гроші не є багацтвом — ви не можете жити золотом. Ми багатші чим були в 1929 р.; але ця нещастя система, в якій ми живемо, не позволяє користати з того добра, що є в світі. Треба зробити так, щоби гроші дорівнювали майнові, а не майно дорівнювалоб грошам. Мусимо вивищити економіку достатку, а забути про економіку недостатків".

Лорд Мелчетт.

Щадіть Гроші на Направках Ваших Авт!
НАША РОБІТНЯ ЗАОСМОТРЕНА В НАЙНОВІЩІ ПРИБОРИ ДО ВИКОНАННЯ ВСЯКИХ НАПРАВОК.
Зайдіть до нас заки підете де інде й переконайтесь, що ми заощадимо вам гроші.
JOE BABIUK
Телефон 28388 — 10236 - 96th Street, — Edmonton, Alta.

Коли на наліпці вашої адреси показується, що ваша передплата вийшла, не забудьте її негайно відновити. Від вашої передплати залежить істнування і розвій "Фармерського Голосу".

ЕКОНОМІЧНЕ ВИЗВОЛЕННЯ

(Продовження зі сторони 1-ої)

мізування нового суспільного ладу; ми дійдемо до раціональної стадії. В нашім інтересі є ту стадію приспішити, коли не хочемо впасти ще глибше в нужду і терпіння.

Молодіж над пропастю

Говорячи про молодіж, посол Гарленд сказав, що цього року знова 225,000 студентів з вищих шкіл і університетів опустять шкільні стіни, перед якими стелиться чорна будучність. Робіт для них нема, багато з них збільшають ряди безробітних, багато пуститься на волокитство. Їхній стан жалюгідний. Ми вдержуємо школи, щоби дати своїм дітям науку, а перед тими дітьми гірша будучність, чим була перед нами в молодому віці! І це в краю багатім в природні скарби, в краю, де є всього подостатком, де можна устроїти життя так, що ніхто не потребувавби відчувати нужди.

Посол Гарленд гостро напятнував несправедливе оподаткування цукру, наслідком чого уряд Беннета хоче стягнути міліони долярів в податках з бідного населення, лишаючи доходи багачів недіткненими, що вказує, що уряд стоїть по стороні багатої кляси. Говорячи про несправедливість розподілу доходів, посол Гарленд надмінив, що фінансисти в 1932 р. одержали 20 процент більше доходів чим в 1928 р., коли фармерські доходи впали за той час від 48 до 65 процент.

Канадійський кредит

Торкаючися питання кредитів, посол Гарленд сказав, що не видить причини, чому уряд має заморгеджовувати Канаду приватним банкам Моргана, та платити від позичок проценти, коли канадійське населення може само видавати свої гроші не потребуючи платити за них процентів. Коли канадійські природні скарби можуть бути доброю гарантією для Моргана, то можуть бути й доброю гарантією для населення.

Капіталістична система безнадійна

Посол Гарленд підчеркнув, що сьогоднішна система довго істнувати не може. Одинокий спосіб яким ця система може продовжувати своє істнування це накопичування довгів, якому мусить прийти кінець. Щоби приспішити заведення нового ладу, канадійське населення мусить вибрати з поміж себе до Оттави людей, які стремлять до зміни сьогоднішнього ладу.

ЯЧМІНЬ:—	
Ч. 3. С. В.	18½
Ч. 4. С. В.	16
Ч. 5. С. В.	14
ЖИТО:—	
Ч. 2. С. В.	24
Ч. 3. С. В.	22
Ч. 4. С. В.	18
ЛЕН:—	
Ч. 1. С. В.	81
Ч. 2. С. В.	77
Ч. 3. С. В.	64

ЦІНИ ХУДОБИ В ЕДМОНТОНІ

Середа, 10-го травня, 1933.

ТЕЛЯТА:—	
Легкої ваги	$4.00 до $4.50
Середні	$3.00 до $3.50
БИКИ:—	
Добрі	$3.50 до $4.00
Середні	$2.75 до $3.25
Звичайні	$1.50 до $2.25
ЯЛІВКИ:—	
Добрі на заріз	$3.25 до $3.75
Середні	$2.50 до $3.00
Звичайні	$1.50 до $2.50
КОРОВИ:—	
Вибрані легкі,	$2.00 до $2.50
Звичайні	$1.25 до $1.75
На консерву	75 до $1.00
БУГАЇ:—	$1.00 до $1.50
СВИНІ:—Бейконні	$5.40
ВІВЦІ:—	
Ягнята	$6.00 до $6.50
Річні	$3.00 до $4.00
Вівці	$2.00 до $3.00

УКРАЇНСЬКА БЛЯХАРНЯ І ПЛЬОМБЕРНЯ
Виконуємо Всякі Плюмберські Роботи, Укладаємо Форнеси, Парові і Газові Огрівання.
НАША ЦІНА УМІРКОВАНА
Удавайтесь до:—
Ross Plumbing & Heating Co.
10822—96th Street
Edmonton, -:- Alberta
Телефон 26721
Н. Шпачинський, Менаджер.

N. ROMANIUK
Адвокат і Нотар
Телефони:
Офісу 26629; Рез. 82705
304 McLeod Bldg., Edmonton

G. H. VanAllen & Co.
G. H. VANALLEN, K.C.
THEODORE COHEN, LL.B.
Адвокати
2 National Trust Building,
Edmonton, Alta.
Phone 22828

АДВОКАТСЬКА ФІРМА
Harvie, Burgess & Yanda
Полагоджує всякі судові справи, як цивільні, кримінальні і т.д. Пишіть по українськи.
909 Bank of Toronto Bldg.
Phone 22115 EDMONTON

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ

Середа, 10-го травня, 1933.

ПШЕНИЦЯ:—	
Ч. 1. Нордерн	43
Ч. 2. Нордерн	41
Ч. 3. Нордерн	39½
Ч. 4. Нордерн	38½
Ч. 5. Нордерн	34½
Ч. 6. Нордерн	33½
На годівлю	31
ОВЕС:—	
Ч. 2. С. В.	15½
Ч. 3. С. В.	13
Екстра ч. 1. на годівлю	13
Ч. 2. на годівлю	12
Ч. 3. на годівлю	10½

Office Phone 21983 House Phone 23388
E. C. DARLING
АДВОКАТ
707 McLeod Bldg., Edmonton, Alta. and Smoky Lake, Alta.

Др. В. С. НЕВЧАС
ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР
Тел. Офісу 23137 — Рез. 24584
4 Bradburn - Thomson Block,
Next to Army & Navy Store

Телефон Офісу 24416
Др. І. Верхомин ЛІКАР - ХІРУРГ Тел. Резиденції 73158 Електро-Терапія
Др. Ф. Говда ДЕНТИСТ Тел. Резиденції 23219
Christie Grant Block, -:- Edmonton, Alberta

КОРИСТАЙТЕ З НАШОЇ ОФЕРТИ!
Цінна Премія для Передплатників "Фармерського Голосу"
КОЖНОМУ НОВОМУ ПЕРЕДПЛАТНИКОВІ, ЩО ПРИШЛЕ ЦІЛОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" В СУМІ ОДНОГО ДОЛЯРА ВИШЛЕМО
В ПРЕМІЇ
ЦІННУ КНИЖКУ, ПІД НАГОЛОВКОМ:

ДУРНІ ДІТИ
ПОВІСТЬ ІЗ ПОВОЄННОЇ ДОБИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ
"Дурними дітьми" називає батько — священик в галицькому селі — свого сина і дочку зі те, що вони будучи свідомими членами свого поневоленого народу, зрікаються всякого вигідного життя, а кидаються у вир визвольної боротьби, за що попадають в тюрму, де через довгі місяці переносять страшні каторжні тортури. Та муки не тільки їх не відстрашують, а противно загартовують їх до боротьби за волю свойого народа.
Книжка обіймає 105 сторін друку звичайного книжкового формату. Читається з великим захопленням.
Передплату шліть на адресу:—
The Farmers' Voice
10336—96th STREET, EDMONTON, ALTA.

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
The Farmers' Voice
Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
Виходить що два тижні, кождого 10-го і 25-го дня в місяці.
Передплата виносить на рік $1.00, на пів року 50ц.
10336 — 96-та вулиця, Едмонтон, Алберта.

THE FARMERS' VOICE
Ukrainian Semi-Monthly
Published on the 10th and 25th day of each month.
10336—96th Street
Edmonton, Alberta.
Phone 24771

РІК II. ЧИСЛО 10. ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 25-го ТРАВНЯ, 1933. EDMONTON, ALBERTA, MAY 25th, 1933. No. 10. VOL. II.

Злодійства в Білий День

В злучених Державах відбувається тепер слідство проти Чарлого Мичела, бувшого президента одного з найбільших банків того краю "Нешенал Сити Бенк" й з того, що до сьогодня вже виявилося, маємо наглядні докази, як банкирі, ці стовпи сьогоднішної капіталістичної системи, ці "відвічальні особи", які вічно декламують про пошану законів, самі на право й на ліво ломлять ті закони, ошукують державу на міліони долярів, щоб росли їхні доходи.

Мичела оскаржується за те, що через кілька послідніх років фальшував звіти про свої доходи, щоб не платити державі доходового податку, або попросту кажучи — обкрадав державний скарб на міліони долярів річно.

Показується, що цей Мичел, який є одним з найбільших банкових магнатів "продавав" свої уділи таки своїй власній жінці "з великими втратами", щоби тільки не виказати справдішних доходів й не платити від них податків. Ще й в зізнаннях перед слідчою комісією скаржиться сердега, що він чисто збанкротував, та ще й має понерх два міліони долярів довгів... Мабуть винен ті довги власній жінці, яка й ніколи не буде домагатися сплачення.

Другий пташок, подібний до Мичела, Герріман, зі страху, що і його може чекати подібне доходження, застрілився. Він також мав ошукати державу не на дрібні суми й видко навіть не хотів світити своїм "чесним" лицем перед людьми.

До такої "чесної компанії" банкирів, які в білий день і без маски на лиці обкрадають державу, долучився на днях і широко відомий фінансовий магнат Дж. П. Морган, проти якого ведуться доходження й як показується, ошукав касу Дядька Сема на кілька міліонів долярів через неплачення доходового податку від всіх своїх доходів.

Як покінчуться ті справи з тими ошустами й чи досягне їх заслужена кара, як звичайних злодіїв, що крадуть чуже добро в ночі, покищо не відомо й годі повірити, що вони не мають своїх приятелів там, де вимірюється кари інакші для бідних, а інакші для багачів. Не відомо також, чи "справедливі" закони капіталістичної системи досягнуть всіх инших подібних ошустів, яких не мало, й пішлють туди, де їм давно належалоб бути, але вже саме відкриття тих мальверзацій про які публика довідалася з доходжень проти Мичела свідчить, які то "чесні" люде ті банкирі, що так завзято боронять сьогоднішної рабівничої системи, в якій рабують міліони долярів, щоб панувати коштом праці трудящого народу та ще й обрабовують державну касу.

Не даром видають вони великі суми на агітацію проти робітничих організацій, які борються за зміну сьогоднішного ладу, в якому багачі контролюють і владу і закони і все, що тільки може служити їм до вдержанняся на вершку, щоби свобідно їм було і красти і власть мати.

Доповняючі Вибори Випали в Некористь Саскачеванського Уряду

При доповняючих виборах в окрузі Кінистіно в Саскачевані, які відбулися в понеділок, 22. ц. м. зістав вибраний послом ліберальний кандидат Тейлор, побивши Андерсонового міністра Мекінтоша, одержуючи в два рази більше голосів чим міністер.

Поличник для Уряду

Невдача Мекінтоша є недвозначним доказом браку довіря до теперішнього консервативного уряду під проводом премієра Андерсона, який держиться при владі завдяки піддержці кількох прогресістів й незалежників, що злакомилися на міністерські платні й пішли в Андерсонів "коаліційний" уряд, якия не знати з якої речі називають кооперативним.

Перепавший в згаданих виборах міністер Мекінтош, це ще вчорашній ліберальний посол з округа Кінистіно, який був одним з тих лібералів, що провадив між ліберальними послами агітацію, щоб в слідуючих виборах стали разом з консерватами, творячи спільний уряд, чому провідник лібералів Гардінер і його прихильники противилися. Такої спілки з лібералами дуже бажає собі премієр Андерсон, в обличчі зросту фармерсько-робітничого руху, що загрожує поваленням його уряду при надходячих виборах.

Ті ліберали, що в зростові фармерсько-робітничого руху добачують початки кінця своєї партії, хочуть спасати себе обєднанням з консерватами і власне місію такого політичного обєднання взяв на себе п. Мекінтош, який на знак згоди не коаліцію лібералів з консерватами, а рівночасно й на знак протесту проти Гардінерових лібералів, перейшов підчас останньої сесії з лав ліберальних на сторону правительства. У відплату за зміну партійного піра премієр Андерсон зробив його міністром природних скарбів. І всьо булоби добре з тим міністерством, як би тільки не треба йти ще перед виборців, щоби вони міністра потвердили. Бо клопіт в тім, що Андерсон міг міністра іменувати, але виборці не мусять вибирати, як що не годяться...

Не згодилися цим разом виборці і пан міністер натішився міністерською текою дуже коротко. Тепер він не тільки що не буде міністром, але й посольство стратив.

Виборчий Маневр Андерсона

Щоби не дати противникам нагоди підготовитися до виборів, премієр Андерсон розписав доповняючі вибори йа скоро, й тому фармерсько-робітнича партія з огляду на весняні роботи в полі навіть не ставила свойого кандидата. Поставили ліберали, які там й вийшли побідно, та попсули Андерсонові весь політичний бизнес.

Домагаються, щоби Уряд Андерсона Зрезигнував

Зараз другого дня по висліді виборів провідник ліберальної партії Гардінер зробив в пресі заяву, що результат виборів в Кінистіно є наглядним доказом втрати довіря до Андерсонової адміністрації й домагається, щоби Андерсон зрезигнував і розписав в провінції загальні вибори. Подібну заяву зробив і провідник фармерсько-робітничої партії Колдвел.

Чи Андерсон зрезигнує, це ще питання. Парлямент вибраний на пять років і він ще може там сидіти собі спокійно аж до слідуючого року, дарма, що населення стратило до його уряду довіря. Андерсон не такий сліпий, щоби не добачував кінця свойому урядуванню й тому воліє посидіти при владі аж доки не буде мусіти розписати вибори по скінченню каденції.

ОБЄДНАННЯ ФАРМЕРІВ І РОБІТНИКІВ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Подібно як в Канаді робітничі і фармерські організації обєдналися в Кооперативну Господарську Федерацію для успішнішої акції в перебудові капіталістичної системи опертої на визиску праці на систему в якій плоди праці належалиб до трудящих, таксамо робітники і фармері Злучених Держав відбули в днях 6. і 7. травня перший свій конгрес з метою обєднання робітничих і фармерських організацій й вироблення спільного пляну і програми для переведення нового ладу, в якому всі засоби продукції належалиб до цілої суспільности а не до упривілейованої кляси, а тим самим і життєві середники малиб служити для вжитку а не для зиску.

Почин до скликання цього конгресу Робітників і Фармерів дала Соціялістична Партія Злучених Держав. В конгресі взяло участь звиш 4,000 делегатів від фармерських і робітничих організацій, які відбули свої наради в одній з більших саль в столичному місті Злучених Держав, Вашингтон, Д. К.

Коли на конгресі виступив з промовою А. С. Тавнлей, один з провідників фармерської організації "Стоваришення Фармерського Света", яка начисляє близько півтора міліона членів, його привітав конгрес довготреваними оплесками. Вказуючи на конечність обєднаного фронту робітників з фармерами він наклинав до якнайбільшої солідарности й витревалости в боротьбі за кращий лад.

Соціялістичну Партію Злучених Держав репрезентував Норман Томас, начальний редактор партійного органу "Ню Лідер" і бувший кандидат на президента Злучених Держав з рамени тої партії. Він в своїй промові взивав до обєднання всіх поступових і радикальних груп для успішнішої боротьби з капіталістичним визиском за привернення продукуючій класі прав на посідання й повного користування плодами своєї праці, які тепер зрабовує в них капіталістична кляса, наслідком чого ми є свідками нужди і зубожіння мас помимо того, що край такий багатий, де кожний може жити в найбільших достатках.

Конгрес вибрав комітет з-26 осіб в склад якого входять делегати від політичних партій, трейд-юніонів, фармерських організацій, безробітних, від кооператив, та організації молоді.

ВЗИВАЄ РОБІТНИКІВ ПІДДЕРЖУВАТИ ПРОСВІТНІ ІНСТИТУЦІЇ

Говорячи на зборах едмонтонської Партії Праці на тему: "Просвіта і будучність радикальної політики", проф. албертійського університету Др. Александер, який є діяльним членом Партії Праці сказав, що робітники мусять піддержувати освітні інституції та забезпечити такі права, щоби ті інституції служили наукою для їхніх дітей, а не тільки для дітей багатої кляси.

Др. Александер вірить, що криза, в якій найшовся тепер світ, мусить бути усунена заходами самої робітничої кляси й ваншою робітничої організації, щоби вони знайшли в своїх організаціях місце для молодої генерації, що кінчить вищі школи, і наслідком капіталістичної господарки находиться в рядах і так вже зростаючого безробіття. Ця молодь—говорив Александер,—має науку але в сьогоднішній системі вона не має жадних виглядів на будучність. Стоячи в робітничих рядах, молодь з наукою зможе багато помогти робітничому рухові в здобуттю справедливішого ладу чим сьогоднішний.

ДОМІНІЯЛЬНИЙ УРЯД ХОЧЕ ОБІРВАТИ ДОПОМОГУ БЕЗРОБІТНИМ

Минулого тижня появилися в щоденній пресі вісти, які потверджують поголоски про те, що домініяльний уряд задумує з кінцем липня ц. р. скасувати допомогу безробітним в Канаді.

Відомо, що досі кошта допомоги платять спільно муніципалії, провінції і домінія, тобто домінія платить одну трету. Коли домініяльний уряд відкажеться від плачення своєї частки, тоді цілий тягар малиб поносити муніципали і провінції.

Вістка ця покищо не подана урядовою дорогою всім провінціям Канади тільки Бритіш Колюмбії. Уряд тої провінції вже таке повідомлення одержав і як про це доносить преса, той уряд вже навіть мав підписати з домініяльним урядом нову умову, після якої домініяльний уряд вже в місяці червні платитиме тій провінції тільки 20-ий відсоток на допомогу, в липні тільки десятий відсоток, а з кінцем липня зівсім запереставе платити свою частку провінції.

Покищо говориться, що уряд дірве допомогу на місяці серпень і вересень, але рівночасно не згадується нічого, чи опісля домініяльний уряд думає знову платити свою частку.

Коли мейор Келгар довідався про заміри домініяльного уряду, віднісся до містових начальників у всіх трьох західних провінціях, щоби оени підняли протест проти акції домініяльного уряду, а також закомунікувався з премієром Бравнлім, щоби премієр поробив заходи з премієрами других провінцій спільно запротестувати проти відмовлення плачення допомоги федеральним урядом.

Очевидно, ціла та акція з протестами йде досить пиняво, та взагалі питання, чи й Беннеті дуже спішно діється тих протестів слухати. Він ані не голодний, ані обдертий і не гризеться де йому голови склонити. Він саме тепер збирається на лондонську конференцію, а протести можуть спокійно лежати в Оттаві.

Ситий голодного не знає...

З ГОЛОДУ Й РОЗПУКИ

У Сколім, біля Стрия, в Галичині, 42-літній Петро Савчук, кушнір, від довгого часу був без праці, а що за цим іде, без ніяких средств до життя. Не маючи вже чим годувати своїх кількоро дітей, бо все, що мав, випродав — попав у розпуку. Коли дня 3. травня діти далі безуспішно просили хліба, а він їм дати не міг — попав у шал і хотів виморидувати цілу свою рідню, щоби закінчити їхню та свою муку. Нещасного обезсилено і... замкнено в арешті. А діти далі кличуть: Хліба!

ПОТОМКИ ПРАПРАДІДА

В Арльберг у Німеччині жив один селянин, який діждався 1091 потомків простої лінії. Мав він 5 дітей, 87 внуків, 446 правнуків і 553 праправнуків.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "Ф. Г."

Дрібна збірка в Тореби 85ц. (переслав Ф. Адамець).
Дрібна збірка в Завалю 90ц. (переслав Ів. Гнідан).
Іван Кузик, Радвей 4.00
В. Грицюк, Дейсланд 1.00
Адміністрація "Ф. Г." складає Вам. Жертводавцям сердечну подяку.

Перед Новою Великою Світовою Пожежою

Над світом висить нова, страшна гроза війни. Всі держави наввипередки озброюються. На воєнні зброєння призначують керманичі поодиноких держав більшість своїх буджетів, усуваючи в кут усякі інші некучі видатки, як нпр. на освіту, допомоги для безробітних, для рільників і т. ін.

Світову пожежу розпалює тепер Японія, напавши на Китай. Японські капіталістичні політики хочуть запрягти до воєнного круговороту й інші держави, щоби відповідальність за нову світову різню скинути на інших.

Коли Японія розпалює воєнний огонь на далекому сході Азії — то з противлежної сторони на далекому заході роздувають огонь сучасні диктатори, а саме у Німеччині Гітлер на спілку з італійським Муссоліні та инші. Вони то хочуть обняти в західні кліщі Радянський Союз, розбити його, а на руїнах совітів воскресити давню царську монархію.

Ми не є обожателями Радянського Союзу і на кожному місці виказуємо його хиби та шкідливу для соціялізму роботу. Одначе мусимо виступити проти плянів як західних диктаторів, так і японських імперіялістів: воскрешати на руїнах Радянщини царську імперію. А виступаємо тим більше рішучо, що Муссоліні, Гітлер і прочі хотять плянують створити з України ні менше ні більше а тільки кольонію для своїх цілей і потреб.

Все те вказує на на неминучу війну всіх з усіми, бо кожна держава має ще свої власні інтереси, пляни, забаганки та апетити.

Ось наприклад польські політики мріють про загарбання цілої України під своє панування, так, щоби границі Польщі сягали "од можа до можа", себто від Балтику аж по Чорне море.

Німецький політик Розенберг плянує створити федерацію українсько - білорусько - литовських земель, які булиби відчинені чотирьом великим европейським державам, а саме Німеччині, Італії, Англії та Франції.

І ще багато ріжних плянів родиться в головах европейських дипльоматів. Карту Европи кроять вони на всі способи, латають її в просто дивовижний спосіб, рішають про долю цілих народів, не питаючи про їх волю й згоду.

Яка буде майбутня війна?

Як буде виглядати майбутня війна, — супроти величезного "поступу" воєнної техніки, — представляють фаховці так:

В останніх роках виросли наче зпід землі несчислені воздушні збройні сили. Вони можуть радше в мінутах як у годинах знищити велике місто.

Масове затроювання людей газами — дійшло до "мистецтва".

Підводні судна, які були ще маленькою спробою морської конструкції — стали тепер найбільшою морською небезпекою.

Винайдено та удосконалено величезні армати, танки, панцирні потяги та удосконалено механізацію всіх родів зброї.

Створено майже не до віри комбінації воздушної та морської зброї.

Французькі летуни випробували недавно в джунглях Індокитаю новий газ, що паралізує живі сотворіння.

Війна буде рішатися не на суші, ані на морі, а тільки в повітрі.

Першою думкою ворожих літаків буде дістатися чимглибше в краяну ворога, щоб знищити його копальні, фабрики, млини, адміністраційні будинки та вигубити цивільне населення.

Смертоносні гази, якими розпоряджають тепер поодинокі держави, переходять усякі границі уяви.

Найстрашніший є т. зв. зелений газ, під якого впливом легені втягають у себе цілу кров і людина гине в страшних муках.

Поруч газів, поодинокі армії розпоряджають пожежними бомбами. Є гранати, що при упадку дістають температуру 3000 ступнів. Такий гранат пробиває великий дім наскрізь і викликує пожежу одночасно на всіх поверхах.

Чи можлива оборона?

Генерал Гров так пише в книжці 18 воєнних експертів, що появилася в Лондоні:

Великих міст не можна буде оборонити перед серіозно приготованим воздушним нападом. Не поможуть наигрубші мури, ні схелення. Цілі вулиці будуть горіти, а кому навіть удасться втечи з руїн, того забють отруйні гази. Вони досягнуть також тих, що схороняться у пивницях.

Ген. Грів подає опис останніх воздушних маневрів над Лондоном:

У тих маневрах взяло участь 250 літаків. Вони мали виконати напад на Лондон у хмари, яку мали самі витворити. Те завдання виконано так знаменито, що тільки 16 літаків удалося відкрити, а 234 літало розмірно низько над Лондоном і ніхто їх не бачив, ані не чув.

Як би таке мало місце в часі війни, то тих 234 літаків моглоб закинути бомбами та отруйними газами цілий Лондон, який сьогодні числить 8 міліонів населення.

На воєнні зброєння є гроші!

Держави світу видають тепер на воєнні зброєння 70 процент більше, аніж перед останньою війною.

Чинну воєнну службу повнить 5 і пів міліона людей, а дальших 20 міліонів людей числить резерва.

В 1931 році держави всього світу посвятили 110 міліярдів франків на воєнні буджети.

Натомість для безробітних грошей нема!

Білянс останньої війни

Остання світова війна (1914-1918) тривала 4 роки, 3 місяці і 10 днів.

В останніх місяцях війни стояло під зброєю 30 міліонів людей.

Мобілізація в часі тривання війни обняла кругло 100 міліонів людей.

Жертвою війни впало понад 12 міліонів людей, себто що мінути 4—5 убитих, а денно понад 6,000.

Ранених нараховано понад 20 міліонів.

Голод, ріжні епідемії, злидні і т. д. пожерли около 29 міліонів людей.

Кошти цеї війни винесли 186 міліярдів долярів. Завдяки скороченню нормальної продукції, пропало марно 151 міліярдів долярів. Таким способом остання війна коштувала людство величезну суму, 337 міліярдів долярів.

Виходить, що вбивство одного чоловіка коштувало пересічно аж 15,565 долярів!

* * *

Читаючи повищі стрічки які своїм страхіттям сягають до глибини наших клітин, мимоволі тиснуться нам громоподібні оклики з протестами:

Проч з війною!

Проч з масовим вбиством народів!

Проч з воєнними зброєннями!